

**Друштво за производство на електрична и топлинска енергија
ТЕ-ТО АД Скопје**

ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

за годината завршена на 31 декември 2022
со

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР

СОДРЖИНА

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР	3
БИЛАНС НА УСПЕХ / ИЗВЕШТАЈ ЗА СЕОПФАТНА ДОБИВКА	1
ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОМЕНИ ВО ГЛАВНИНАТА	3
ИЗВЕШТАЈ ЗА ПАРИЧНИ ТЕКОВИ	4
БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ	5
ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА 2022 ГОДИНА	
ЗАВРШНА СМЕТКА ЗА 2022 ГОДИНА	

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР

До акционерите на Друштво за производство на електрична и топлинска енергија ТЕ-ТО АД Скопје

Извештај за финансиските извештаи

Ние извршивме ревизија на приложените поединечни финансиски извештаи на Друштвото за производство на електрична и топлинска енергија ТЕ-ТО АД Скопје (Друштвото) коишто го вклучуваат извештајот за финансиската состојба заклучно со 31 декември 2022 како и извештајот за сеопфатна добивка, извештајот за промени во главнината и извештајот за парични текови за годината којашто завршува тогаш и прегледот на значајните сметководствени политики и други објаснувачки белешки.

Одговорност на раководството за финансиските извештаи

Раководството е одговорно за подготвувањето и објективното презентирање на овие финансиски извештаи во согласност со сметководствените стандарди прифатени во Република Северна Македонија, и интерната контрола којашто е релевантна за подготвувањето и објективното презентирање на финансиски извештаи кои што се ослободени од материјално погрешно прикажување, без разлика дали е резултат на измама или грешка.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да изразиме мислење за овие финансиски извештаи врз основа на нашата ревизија. Ние ја спроведовме нашата ревизија во согласност со стандардите за ревизија кои што се во примена во Република Северна Македонија. Тие стандарди бараат да ги почитуваме етичките барања и да ја планираме и извршиме ревизијата за да добиеме разумно уверување за тоа дали финансиските извештаи се ослободени од материјално погрешно прикажување.

THE POWER OF BEING UNDERSTOOD

AUDIT | TAX | CONSULTING

Ревизијата вклучува извршување на постапки за прибавување на ревизорски докази за износите и обелоденувањата во финансиските извештаи. Избраните постапки зависат од расудувањето на ревизорот, вклучувајќи ја и проценката на ризиците од материјално погрешно прикажување на финансиските извештаи, без разлика дали е резултат на измама или грешка. Кога ги прави тие проценки на ризикот, ревизорот ја разгледува интерната контрола релевантна за подготвувањето и објективното презентирање на финансиските извештаи на ентитетот за да обликува ревизорски постапки коишто се соодветни во околностите, но не за целта на изразување на мислење за ефективност на интерната контрола на ентитетот. Ревизијата исто така вклучува и оценка на соодветноста на користените сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на раководството, како и оценка на севкупното презентирање на финансиските извештаи.

Ние веруваме дека ревизорските докази коишто ги имаме прибавено се достатни и соодветни за да обезбедат основа за нашето мислење со резерва.

Основа за мислење со резерва

Амортизирана вредност на долгорочните обврски

Како што е обелоденето во белешка 14.2 во поединечните финансиски извештаи на 31 декември 2022 година Друштвото има долгорочни обврски на износ од 942.441 илјади денари (31.12.2021: 940.992 илјади денари), не вклучувајќи ги кредитите од банките. Ние утврдивме дека сметководствениот третман на долгорочните обврски не е во согласност со сметководствениот стандард *МСС 39 – Финансиски инструменти: Признавање и мерење* (МСС 39) прифатен во Република Северна Македонија. Имено, долгорочните обврски кои доспеваат во 2028 и 2029 година и се бескаматни и нивниот главен долг иницијално не беше дисконтиран и потоа да се корегира главниот долг користејќи го методот на ефективната каматна стапка и да се дојде до нивниот амортизиран трошок како што се бара во МСС 39. Врз основа на расположливите информации, ние не бевме во можност да ја утврдиме амортизираната вредност на овие долгорочни обврски на 31 декември 2022 година, како и на 31 декември 2021 година. Следствено на тоа, ние не бевме во можност да го утврдиме потенцијалниот ефект, на салдото на долгорочните обврски на 31 декември 2022 година или на резултатот на работењето за годината која завршува тогаш.

Мислење со резерва

Според нашето мислење, освен за можните ефекти од прашањето на кои се укажува во пасусот Основа за мислење со резерва, поединечните финансиски извештаи ја презентираат објективно, во сите материјални аспекти, финансиската состојба на Друштвото за производство на електрична и топлинска енергија ТЕ-ТО АД Скопје заклучно со 31 декември 2022 година, како и неговата финансиска успешност и неговите парични текови за годината којашто завршува тогаш во согласност со сметководствените стандарди прифатени во Република Северна Македонија.

Нагласување на прашање

План за реорганизација

Без да изразиме резерва во нашето мислење, посочуваме внимание на Белешка 2.1 во финансиските извештаи којашто укажува дека Друштвото го спроведува Планот за реорганизација, кој беше усвоен со конечна судска одлука односно Решение на Основен Суд Скопје II Скопје број 3 СТ 124/18 и 160/18 од 14.06.2018 година, кое е правосилно и извршно. Планот за реорганизација на ТЕ-ТО АД Скопје се одобри и стана правосилен на 30 август 2018 година. Со решението на судот, ТЕ-ТО АД Скопје беше задолжено да изврши отпис на необезбедени побарувања на доверителите на ТЕ-ТО АД Скопје во висина од 90%, а останатите 10% ќе стасаат за наплата во 2028 и 2029 година. Во периодот од носењето на решението до 2028 година, ТЕ-ТО АД е должно да ги отплаќа кредитите кон банките, кои се обезбедени доверители и за побарувањата на банките не е направен отпис. ТЕ-ТО АД е должно да го исполнува планот за реорганизација се до неговиот крај односно до 2030 година.

Извештај за други правни и регулативни барања

Менаџментот на Друштвото е исто така одговорен за подготвување на годишниот извештај за работа во согласност со член 384 од Законот за трговски друштва.

Наша одговорност во согласност со Законот за ревизија е да изразиме мислење во врска со конзистентноста на годишниот извештај за работа со годишната сметка и финансиските извештаи за истата деловна година. Нашата работа во однос на годишниот извештај за работа е извршена во согласност со MCP 720 и е ограничена на известување дали историските финансиски информации прикажани во годишниот извештај за работа се конзистентни со годишната сметка и ревидираните финансиски извештаи.

Мислење

Според наше мислење, финансиските информации во годишниот извештај за работа се конзистентни со оние во годишната сметка и ревидираните финансиски извештаи на Друштвото за производство на електрична и топлинска енергија ТЕ-ТО АД Скопје за годината што заврши на 31 декември 2022 година.

Скопје, 22.05.2023

Овластен ревизор
Јаглика Јорданова Андријеска

Друштво за ревизија
PCM МАКЕДОНИЈА ДООЕЛ Скопје

Друштво за ревизија PCM
МАКЕДОНИЈА ДООЕЛ Скопје

БИЛАНС НА УСПЕХ / ИЗВЕШТАЈ ЗА СЕОПФАТНА ДОБИВКА

	Белешка	Година завршена на 31.12	
		2022	2021
		МКД '000	МКД '000
Приходи од продажба	4	19.775.278	8.146.362
Останати приходи од работењето	5	336	95
Приходи од работењето		19.775.614	8.146.457
Трошоци за сировини и други материјали	8	17.267.337	5.575.249
Набавна вредност на продадени стоки	8	1.092.585	546.332
Набавна вредност на продадени материјали, резервни делови и	8	-	-
Услуги со карактер на материјални трошоци	8	58.948	32.716
Останати трошоци од работењето	8	30.693	31.492
Трошоци за вработени	6	91.739	87.276
Амортизација на материјалните и нематеријалните средства	7	379.660	392.895
Вредносно усогласување (обезвреднување) на нетековни и	8	-	302
тековни средства			
Резервирања за трошоци и ризици	8	-	-
Останати расходи од работењето	8	901	1.076
Расходи од работењето		18.921.863	6.667.336
Приходи од финансирање	9	3	1.915
Расходи од финансирање	10	72.016	67.172
Удел во добивката на придружно друштво		-	-
Удел во загубата на придружно друштво		-	-
Добивка / (Загуба) од редовно работење		781.738	1.413.864
Нето добивка од прекинато работење		-	-
Нето загуба од прекинато работење		-	-
Добивка / (Загуба) пред оданочување		781.738	1.413.864
Данок на добивка	11	(85.340)	(146.464)
Нето добивка / загуба		696.398	1.267.400
ДОБИВКА / ЗАГУБА ЗА ПЕРИОДОТ		696.398	1.267.400
Останата сеопфатна добивка			
Добивка за годината		696.398	1.267.400
Нето останата сеопфатна добивка		-	-
Нето останата сеопфатна загуба		-	-
Вкупна сеопфатна добивка за годината		696.398	1.267.400

Овие финансиски извештаи се усвоени и одобрени од раководството на Друштвото на 27.02.2023.

 Менаџер на сметководство

Овластен сметководител

Билјана Дичова - Стојиќ

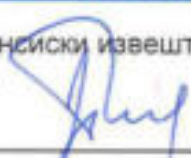
Претседател на Управниот одбор

Димитар Кочовски

ИЗВЕШТАЈ ЗА ФИНАНСИСКАТА СОСТОЈБА

	Белешка	Година завршена на 31.12	
		2022	2021
		МКД '000	МКД '000
СРЕДСТВА			
Нематеријални средства	12.1	29	84
Материјални средства	12.2	9.314.426	9.667.838
Вложувања во недвижности	12.3	-	-
Долгорочни финансиски средства	12.4	308	308
Долгорочни побарувања	12.5	-	-
Одложени даночни средства	12.6	-	-
Долгорочни средства		9.314.763	9.688.229
Залихи	13.1	146.869	134.412
Тековни средства кои се чуваат за продажба	13.2	-	-
Побарувања од купувачите	13.3, 13.4	2.150.115	1.467.040
Побарувања од државата	13.5	69.462	-
Побарувања од вработените	13.6	-	-
Останати краткорочни побарувања	13.7	-	-
Краткорочни финансиски средства	13.8	-	-
Парични средства	13.9	30.069	62.182
Однапред платени трошоци	13.10	-	9.216
Тековни средства		2.396.514	1.692.849
ВКУПНО СРЕДСТВА		11.711.277	11.381.078
КАПИТАЛ И ОБВРСКИ			
Капитал на содружниците	16	1.537	1.537
Резерви	16	154	154
Акумулирана добивка/(загуба)	16	7.538.358	6.270.958
Добивка/(загуба) за годината		696.398	1.267.400
Капитал и резерви		8.236.447	7.540.049
Долгорочни резервирања	14.1	-	-
Долгорочни обврски	14.2	2.234.461	2.748.809
Одложени даночни обврски	14.3	-	-
Долгорочни обврски		2.234.461	2.748.809
Обврски кон поврзани друштва	15.1	-	-
Обврски кон добавувачите	15.1, 15.2	269.046	467.824
Обврски кон државата	13.5	454.802	110.113
Обврски кон вработените	15.3	-	-
Останати краткорочни обврски	15.4	-	-
Краткорочни финансиски обврски	15.5	516.520	514.283
Однапред пресметани обврски	15.6	-	-
Тековни обврски		1.240.369	1.092.220
ВКУПНО КАПИТАЛ И ОБВРСКИ		11.711.277	11.381.078

Овие финансиски извештаи се усвоени и одобрени од раководството на Друштвото на 27.02.2023.

 Менаџер на сметководство
 Овластен сметководител
 Билјана Дичова - Стојик

 Претседател на Управниот одбор
 Димитар Кочовски

ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОМЕНИ ВО ГЛАВНИНАТА

МКД '000	Капитал	Ревалоризациони резерви и разлики од вреднување на компоненти на останата сеопфатна добивка	Резерви	Акумулирана добивка/ (загуба)	Вкупно
2021					
Состојба на 1 јануари	1.537	-	154	6.270.958	6.272.649
Нето добивка/загуба за годината				1.267.400	1.267.400
Состојба на 31 декември	1.537	-	154	7.538.358	7.540.049
2022					
Состојба на 1 јануари	1.537	-	154	7.538.358	7.540.049
Нето добивка/загуба за годината				696.398	696.398
Состојба на 31 декември	1.537	-	154	8.234.756	8.236.447

ИЗВЕШТАЈ ЗА ПАРИЧНИ ТЕКОВИ

МКД '000	2022	2021
А Парични текови од оперативни активности		
Нето добивка / (загуба) пред оданочување	781.738	1.413.864
Усогласувања за:		
Депрецијација / амортизација	379.660	392.895
Вредносно усогласување на побарувања	(336)	-
Приходи/расходи за камати, нето	50.737	56.806
Оперативна добивка пред промени во обртниот капитал	1.211.799	1.863.565
Намалување/(Зголемување) на залихите	(12.457)	412.926
Намалување/(Зголемување) на побарувања од купувачите	(662.739)	(755.550)
Намалување/(Зголемување) на побарувања од државата	-	91.385
Намалување/(Зголемување) на АВР	9.216	352
Зголемување/(Намалување) на обврските кон добавувачите	(198.777)	(74.174)
Зголемување/(Намалување) на обврските кон државата	390.773	50.286
Парични средства кои произлегуваат од работењето	737.814	1.588.790
Платени камати	(50.739)	(58.721)
Платен данок на добивка	(200.885)	(1.120.465)
Нето парични текови од оперативни активности	486.190	409.604
Б Парични текови од инвестициони активности		
Купување на недвижности, материјални и нематеријални средства	(6.203)	(521.734)
Продажба на недвижности, материјални и нематеријални средства	9	-
Примени камати	3	1.915
Ликвидација на подружница	-	308
Нето парични текови од инвестициони активности	(6.191)	(519.511)
В Парични текови од финансиски активности		
Прилив/(одлив) по основ на долгорочни кредити	(512.112)	170.883
Нето парични текови од финансиски активности	(512.112)	170.883
Нето зголемување/(намалување) на паричните средства	(32.113)	60.976
Парични средства на почетокот на годината	62.182	1.206
Парични средства на крајот на годината	30.069	62.182

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

1. ОПШТО ЗА ДРУШТВОТО

Друштвото за производство на електрична и топлинска енергија ТЕ-ТО АД Скопје е акционерско друштво основано во Република Северна Македонија. Адреса на регистрираното седиште на Друштвото е: Ул. „515“ бр. 8, Гази Баба, 1000 Скопје, Република С. Македонија.

На 31 декември 2022 година, Друштвото има 63 вработени (2021 година: 55 вработен).

Сопственици

Друштвото е во сопственост на: Project Management Consulting LTD, Британски девствени острови, Bitar Holdings Limited од Кипар и Топлификација АД – во стечај од С. Македонија. Краен сопственик на Друштвото е Territorial'naya Generiruyushchaya Kompaniya No2, Русија.

Во продолжение е преглед на структурата на акционерите:

	% од акциите со право на глас	
	2022	2021
<i>Project management Consulting LTD</i>	60,00%	60,00%
<i>Bitar Holdings Limited</i>	29,20%	29,20%
<i>Топлификација АД Скопје - во стечај</i>	10,80%	10,80%

Основна дејност на Друштвото е когенеративно производство на електрична и топлинска енергија во таканаречен комбиниран циклус. Средниот годишен капацитет на постројката е 220 MWh за производство на електрична енергија и 160 MWh за производство на топлинска енергија.

Исто така ТЕ-ТО АД има лиценца за трговија со електрична енергија и природен гас.

ТЕ-ТО АД Скопје е независен производител на енергија (НПЕ) кој го снабдува со електрична енергија пазарот во Македонија. Топлината која се генерира во рамките на производниот процес на постројката се предава на градскиот топлински дистрибутивен систем.

ТЕКОВНА СОСТОЈБА

ЕМБС	5950686
Целосен назив на правното лице	Друштво за производство на електрична и топлинска енергија ТЕ-ТО АД Скопје
Седиште	Ул. „515“ бр. 8, Гази Баба, 1000 Скопје, Република С. Македонија
Вид на субјект на упис	АД
Датум на основање	21.12.2004
Големина на правниот субјект	Голем
Организационен облик	05.5 – акционерско друштво

Основна главнина

Паричен влог МКД	0,00
Непаричен влог МКД	1.536.900,00
Уплатен дел МКД	1.536.900,00
Вкупно основна главнина МКД	1.536.900,00

Дејност:

Приоритетна дејност / Главна приходна шифра	35.11	Производство на електрична енергија
ОПШТА КЛАУЗУЛА ЗА БИЗНИС		
Евидентирани се дејности во надворешниот промет		

Овластени лица

Име	Димитар Кочовски
Овластувања	Претседател на Управен одбор – Генерален директор, дипломиран електротехнички инженер

2. ОСНОВНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ

Основните сметководствени политики кои се усвоени за подготовката на финансиските извештаи се прикажани подолу. Овие политики се применуваат конзистентно за сите презентирани години, освен ако не е поинаку наведено.

2.1 Основа за изготвување

Финансиските извештаи на Друштвото се изготвени во согласност со сметководствените стандарди прифатени во Република Северна Македонија.

Финансиските извештаи се изготвени врз основа на претпоставката за континуитет во работењето, односно дека Друштвото ќе продолжи да работи во догледна иднина. Друштвото нема намера, ниту потреба да го ликвидира или материјално да го ограничи опсегот на своето работење.

Основи за мерење

Финансиските извештаи се изготвени врз основа на методот на историска набавна вредност, освен ако не е наведено поинаку во сметководствените политики. Историската набавна вредност генерално се заснова на објективната вредност на дадениот надомест за стекнување на средствата во времето на нивната набавка. Објективна вредност е износот за кој средството може да биде разменето, или обврската подмирена во трансакција под комерцијални услови, помеѓу страни доволно информирани и спремни своеволно да ја прифатат трансакцијата.

Користење на проценки и расудувања

Подготвувањето на финансиските извештаи бара употреба на одредени сметководствени проценки. Тоа исто така бара од раководството да прави расудувања кои влијаат на примената на сметководствените политики на Друштвото. Областите што вклучуваат повисок степен на проценка или сложеност, или области каде претпоставките и оценките се значајни за финансиските извештаи, се прикажани во белешка 3.

Континуитет на работењето

Друштвото го спроведува Планот за реорганизација, кој беше усвоен со конечна судска одлука односно Решение на Основен Суд Скопје II Скопје број 3 СТ 124/18 и 160/18 од 14.06.2018 година, кое е правосилно и извршно, Планот за реорганизација на ТЕ-ТО АД Скопје се одобри и стана правосилен на 30 август 2018 година. Со решението на судот, ТЕ-ТО АД Скопје беше задолжено да изврши отпис на побарувањата на доверителите на ТЕ-ТО АД Скопје со необезбедени побарувања во висина од 90%, а останатите 10% ќе ставаат за наплата во 2028 и 2029 година. Во периодот од носењето на решението до 2028 година, ТЕ-ТО АД е должно да ги отплаќа кредитите кон Ландес банка Берлин од Германија и Комерцијална банка АД Скопје кои се обезбедени доверители и за побарувањата на банките не е направен никаков отпис. ТЕ-ТО АД е должно да го исполнува планот за реорганизација се до неговиот крај односно до 2030

година. Во текот на 2022 година ТЕ-ТО АД ги врати доспеаните рати кон ЛББ и со тоа го исполни планот за реорганизација за 2022 година.

Планот е стапен во сила со конечна одлука од Скопје II Скопје од 30 август 2018. Планот ќе се спроведува од датумот на донесување во текот на следните 12 години, од што во првите 10 години обезбедените доверители - банките ќе бидат исплатени во согласност со постојните договори со нив, како и доверителите врз основа на тековното работење. Доверителите врз основа на необезбедени побарувања ќе се намират веднаш по намирувањето на обезбедените доверители според динамиката на плаќање на доверителите.

Во 2022 година, Друштвото целосно ги отплати сите достасани рати до Ландес Банка (исплатените износи во 2022 година изнесуваат МКД 308.475 илјади, што е еквивалентно на 5.000 илјади ЕВРА). Кредитот од Комерцијална Банка АД Скопје кој беше составен дел на Планот за реорганизација е целосно исплатен во 2020 година.

Друштвото редовно ги плаќа другите тековни обврски.

ТЕ-ТО АД во 2022 година продолжи да набавува природен гас на слободните пазари на природен гас.

Цената на гасот беше пазарно одредена соодветна на движењата на берзите за природен гас.

Во делот на продажбата на електрична енергија, во првиот квартал на 2022 година ТЕ-ТО АД беше задолжен со Одлука од Владата на Р.С.Македонија во услови на енергетска криза да произведува и продава електрична енергија за потребите на државата по цени многу пониски од пазарните и покрај загубите, ТЕ-ТО АД ја почитуваше одлуката и ги исполни своите обврски кон Владата на Р.С.Македонија .

Во делот на топлинската енергија во првиот квартал повторно со Одлука на Влада во услови на енергетска криза и одлука од РКЕ за цена на топлинската енергија, ТЕ-ТО АД испорача топлинска енергија за потребите на граѓаните на град Скопје по цени далеку пониски од регулираната цена за топланите.

На тој начин ТЕ-ТО АД како ниедна друга компанија, ѝ помогна на државата за надминување на енергетската криза во 2022 година.

По завршување на првиот квартал ТЕ-ТО АД продолжи да работи на слободниот пазар за електрична енергија која ја продаваше по пазарни цени, но за топлинската енергија беше обврзан од Владата на Р.С.Македонија во услови на енергетска криза да произведе и испорача по цени далеку пониски од цената на нерегулираните производители односно топланите.

Заради можноста за продажба на електрична енергија на слободниот пазар ТЕ-ТО АД во овој период од годината ги надомести негативните резултати од првиот квартал наметнати од Владата на Р.С.Македонија и оствари позитивен финансиски резултат со кој Друштвото можеше редовно да ги сервисира своите обврски. Владата на РСМ ветуваше дека ќе ги компензира загубите на ТЕ-ТО АД предизвикани со одлуката за кризна состојба но тоа не се случи. Единствено олеснување за работењето на ТЕ-ТО и

другите потрошувачи на природен гас е донесеното законско решение за ослободување за плаќање на царина и ддв при увозот на природен гас.

Друштвото на 31 Декември 2022 година има тековни средства кои се поголеми од тековните обврски за 1.156.145 илјади денари.

Во 2022 г. со остварениот финансиски резултат Друштвото може редовно да ги сервисира доспеаните обврски без поддршка од матичното друштво.

Земајќи ги предвид сите овие факти, раководството има заклучено дека користење на принципот на континуитет како основа за подготовка на поединечните финансиски извештаи е соодветно бидејќи е способно да ги искористи своите средства и да ги исплати своите обврски, во вообичаениот тек на работење, без притоа да мора да прекине со работење или да се ликвидира во блиска иднина.

2.2 Странска валута

Финансиските извештаи се прикажани во илјади македонски денари, што е функционална и известувачка валута на Друштвото.

Трансакции во странска валута

Трансакциите во странска валута Друштвото ги преведува во функционална валута т.е. валута на примарното економско окружување во кое Друштвото работи користејќи го девизниот курс на датумот на трансакцијата. Добивките и загубите што произлегуваат од промените на девизниот курс по датумот на трансакцијата, се признаваат во извештајот за сеопфатна добивка, т.е. во добивката, односно загубата.

2.3 Признавање на приходи

Продажба на производи

Приходот од продажба на производи треба да биде признаен кога ќе бидат исполнети сите од наведените услови:

(а) Ентитетот му ги пренел на купувачот значајните ризици и награди од сопственоста на производите.

(б) Ентитетот не задржува ниту континуирана менаџерска инволвираност до степен кој вообичаено се поврзува со сопственоста, ниту пак ефективна контрола над продадените производи.

(в) Износот на приходот може веродостојно да се измери.

(г) Веројатно е дека економските користи поврзани со трансакцијата ќе претставуваат прилив за ентитетот.

(д) Трошоците кои се направени или треба да бидат направени во врска со трансакцијата можат веродостојно да се измерат.

Приходот од продажба на произведена електрична, природен гас и топлинска енергија се мери според објективната вредност на примениот надомест или побарувањето за истиот. Друштвото ги признава приходите од продажба на електрична енергија врз основа на количината на испорачана електрична енергија на купувачот измерена на дневна основа преку броилото на МЕРСО. Со цел овозможување на предвидливи комерцијални услови и соодветно, планирање на целокупното работење на електраната, ТЕ-ТО користи инструменти за фиксирање на продажната цена на струјата со користење на разни продукти (физичко и финансиско хеџирање). Пазарот на електрична енергија ден-однапред (day-ahead) се одликува со голема волатилност.

Друштвото ги признава приходите од продажба на топлинска енергија врз основа на количината на испорачана топлинска енергија на купувачот измерена на месечна основа преку мерач инсталиран на влез во дистрибутивната мрежа во сопственост на Дистрибуција на Топлина Балкан Енерџи Скопје.

Извршени услуги

Приходот од давање на услуги се признава во сметководствените периоди во кои се обезбедени услугите. Кога резултатот на трансакцијата која вклучува давање на услуги може веродостојно да се процени, приходот поврзан со трансакцијата треба да се признае со повикување на степенот на довршеност на трансакцијата на крајот на периодот на известување. Кога резултатот на трансакцијата која вклучува давање на услуги не може веродостојно да се процени, приходот треба да се признае само до висината на признаените расходи кои се надоместливи. Резултатот на трансакцијата може веродостојно да се процени кога се исполнети сите од следните услови:

- (а) Износот на приходот може веродостојно да се измери.
- (б) Веројатно е дека економските користи поврзани со трансакцијата ќе претставуваат прилив за ентитетот.
- (в) Степенот на довршеност на трансакцијата на крајот на периодот на известување може веродостојно да се измери.
- (г) Трошоците направени за трансакцијата и трошоците за довршување на трансакцијата можат веродостојно да се измерат.

Камати

Приходите од камати се признаваат во добивката или загубата кога се пресметуваат со примена на методот на ефективна камата.

2.4 Данок од добивка

Данокот од добивка се состои од тековен и одложен данок. Основа за пресметување на данокот од добивка е добивката која се утврдува во даночниот биланс.

Основа за пресметување на данокот од добивка се утврдува како разлика меѓу вкупните приходи и вкупните расходи на даночниот обврзник во износи утврдени согласно со прописите за сметководството и сметководствените стандарди. Основата за пресметување на данокот од добивка се зголемува за непризнаените расходи за даночни цели. Во Република Северна Македонија, стапката на данок на добивка изнесува 10%.

Одложениот данок произлегува од времените разлики помеѓу сметководствената вредност на средствата и обврските за потребите на финансиското известување и вредноста на истите за даночни цели. Одложениот данок се мери со примена на даночните стапки кои се очекува да се применат кога ќе се реализираат времените разлики врз основа на законите кои се усвоени или значајно усвоени на денот на известувањето.

Одложено даночно средство се признава за неискористени даночни загуби, неискористен даночен кредит и одбитни времени разлики до износот за кој е веројатно дека ќе има оданочив приход во иднина наспроти кој средството би се искористило. Одложено даночно средство се проценува на крајот на секој период на известување и се намалува до степенот до кој веќе не е веројатно дека овие даночни приходи ќе се реализираат. Секое вакво намалување треба да се анулира до степенот до кој станува веројатно дека ќе биде расположива доволна оданочива добивка.

Непризнаено одложено даночно средство се проценува на крајот на секој период на известување и се признава до степенот до кој е веројатно дека идните даночни приходи на товар на кои може да се искористи тоа средство ќе бидат доволни.

2.5 Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства и паричните еквиваленти се состојат од денарска благајна, девизна благајна, парични средства на жиро сметки во деловните банки и девизни средства на девизни сметки.

2.6 Побарувања од купувачи и останати побарувања

Побарувањата од купувачите ги опфаќаат сите побарувања од продажба на учиноци, евидентирани по фактурна вредност согласно издадени фактури за испорака и монтажа на производите и фактури за извршени услуги, намалени за исправката на вредност за сомнителни и спорни побарувања.

Останатите побарувања се мерат по амортизирана набавна вредност намалена за загубите поради обезвреднување.

Исправка на вредноста на сомнителните и спорни побарувања

Со товарење на расходите се формира исправка на вредноста за сите побарувања за кои се смета дека се ненаплативи на датумот на извештајот за финансиска состојба. Индикатори за ненаплативоста на побарувањата се следните: доцнење при наплата на побарувањата, несолвентност на купувачите, можност за ликвидација или стечај на

купувачите и друго. Сомнителните побарувања целосно се отпишуваат кога истите ќе се идентификуваат за такви.

2.7 Залихи

Залихите на материјали, производство во тек и готови производи се искажуваат според пониската од набавната вредност и нето реализационата вредност. Набавната вредност на залихите треба да ги опфати сите трошоци за набавка, трошоците за конверзија и другите трошоци направени за залихите да се доведат до нивната сегашна локација и состојба. Нето реализационата вредност е проценетата продажна цена во редовниот тек на работење намалена за проценетите трошоци за довршување и проценетите трошоци неопходни за да се изврши продажбата.

Набавната вредност на залихите е определена со користење на методот на просечни цени.

Намалување на вредноста на залихите се прави за оштетени и слабо движечки залихи во зависност од нивната идна употреба и нето реализациона вредност.

2.8 Прекинатото работење и средства кои се чуваат за продажба

Прекинатото работење претставува одделна главна линија на деловно работење или географска област на работењето која е или отуѓена или е класифицирана како таква која се чува за продажба. Тоа се состои од работење и парични текови кои можат јасно да се разликуваат, оперативно и за целите на финансиското известување, од остатокот на Друштвото. Резултатите од прекинатото работење Друштвото ги прикажува посебно во извештајот на сеопфатна добивка.

Друштвото класифицира нетековно средство (или група за отуѓување) како такво кое се чува за продажба, кога неговата сметководствена вредност ќе биде надоместена главно преку трансакција на продажба наместо преку континуирано користење. За ова да биде случај, средството (или групата за отуѓување) мора да биде расположливо за продажба веднаш во неговата сегашна состојба. За продажбата да биде многу веројатна, соодветно ниво на раководство мора да се обврзе на план за продажба на средството (или групата за отуѓување) и мора да е започната активна програма за лоцирање на купувач и извршување на планот. Групите за отуѓување и нетековните средства кои се чуваат за продажба се признаваат во извештајот за финансиска состојба по пониската од нивната сметководствена вредност и објективната вредност намалена за трошоците за продажба.

Кога едно средство ќе биде класифицирано како средство кое се чува за продажба, за тоа средство престанува да се пресметува амортизација.

2.9 Вложувања во недвижности

Вложувањата во недвижности ги вклучуваат зградата, земјиштето под зградата, паркингот, заедничките простории и вградената опрема во сопственост на Друштвото чија цел е за генерирање приходи од наемнини или за зголемување на вредноста на

капиталот или и двете, но не и за продажба во редовниот тек на работење, за производство или испорака на стоки или услуги или за административни цели.

Класификацијата на вложувањата во недвижности се заснова на критериумот дека недвижноста се користи за генерирање на приходи од наемнини.

Вложувањата во недвижности се мерат по набавна вредност намалена за акумулираната амортизација и загубите поради обезвреднување, доколку има. Набавната вредност ги вклучува трошоците кои директно можат да се припишат на стекнувањето на средството. Трошоците за самоизградените вложувања во недвижности ги вклучуваат трошоците за материјалите и работната рака и сите други трошоци кои директно може да се припишат на доведување на вложувањата во недвижности во состојбата предвидена за нивната намена и капитализирани трошоци за позајмување. Сите добивки или загуби од отуѓување на вложувања во недвижности (пресметани како разлика помеѓу нето приливите од отуѓување и сметководствената вредност на средството) се признаваат во добивката или загубата.

Амортизацијата се заснова врз вредноста на средството намалена за нејзината резидуална вредност и се признава во добивката или загубата по праволиниска основа во текот на проценетиот корисен век на секоја компонента на вложувањата во недвижности. Пристап по компоненти се применува за компонентите и корисниот век на траење и стапката на амортизација се базира на проценетиот век на употреба на компонентите.

Методите на амортизација, корисните векови и резидуалните вредности се ревидираат на секој датум на известување и се корегираат соодветно.

Вложувањата во недвижности се отпишуваат при отуѓување или кога нема очекувани идни економски користи од нивната употреба или отуѓување.

2.10 Недвижности, постројки и опрема

Недвижностите, постројките и опремата се евидентираат по нивната набавна вредност намалена за акумулираната амортизација и евентуални акумулирани загуби од обезвреднување. Набавната вредност ги вклучува трошоците кои директно можат да се припишат на стекнувањето на средството.

Амортизацијата се признава во добивката или загубата по пропорционална метода во текот на проценетиот корисен век на секоја компонента од недвижностите како и дел од постројките и опремата. Дел од опремата, се амортизира со примена на методот на единици на производство која има 200,000 часови корисен век на употреба, а дел од опремата со 36.000 часови корисен век на употреба. Средствата земени под наем се амортизираат по пократкиот период помеѓу периодот на траење на наемот и проценетиот корисен век на средството, освен доколку е веројатно дека Друштвото ќе се стекне со сопственост на крај на периодот на наем. Земјата не се амортизира.

Годишните стапки на амортизација се утврдени врз основа на проценетиот корисен век за тековниот и споредбениот период како што следи:

	%
Згради	2.5
Опрема	2 - 25
Амортизациони стапки со примена на методот на единици на производство	

Методите на амортизација, проценетиот корисен век на употреба и резидуалната вредност на средствата се ревидираат на секој датум на известување и се корегираат соодветно.

Ставка од недвижности, постројки и опрема се отпишува при отуѓување или кога нема очекувани идни економски користи од нејзината употреба или отуѓување. Признаената добивка или признаената загуба што настанува од отпишување на ставка од недвижности, постројки и опрема е определена како разлика помеѓу нето принос од отуѓување, доколку постои, и сметководствената вредност на ставката. Така настанатата признаена добивка, односно загуба е вклучена во добивката или загубата кога ставката е отпишана.

2.11 Нематеријални средства

Нематеријалните средства кои се стекнати од Друштвото и имаат ограничен век на употреба се мерат според набавна вредност намалена за акумулираната амортизација и акумулираните загуби поради обезвреднување.

Проценетиот корисен век на траење е како што следи:

Софтвер и лиценци	5 години
-------------------	----------

Методите на амортизација, корисните векови и резидуалните вредности се ревидираат на секој датум на известување и се корегираат соодветно.

2.12 Обезвреднување на нефинансиски средства

Сметководствената вредност на нефинансиските средства на Друштвото, се проценува на секој датум на известување за да се утврди дали постои било каква индикација според која некое средство може да биде обезвреднето. Доколку таква индикација постои, тогаш се проценува надоместливиот износ на средството. Загуба поради обезвреднување се признава кога сметководствената вредност на средството или неговата единица која генерира пари го надминува неговиот надоместлив износ.

Надоместливиот износ на средството или единицата која генерира пари е поголемата од неговата употребна вредност и неговата објективна вредност намалена за трошоците за продажба на средството. При проценката на употребната вредност, проценетите идни парични текови се дисконтираат до нивната сегашна вредност со употреба на дисконтна стапка пред оданочување која ги одразува тековните пазарни проценки на временската вредност на парите и ризиците специфични за средството или единицата која генерира пари. За целите на тестирање на загубите поради обезвреднување, средствата кои неможат да се тестираат индивидуално се групирани

заедно во најмалата група на средства којашто генерира парични приливи од континуирана употреба коишто во голем степен се независни од паричните приливи од други средства или единица која генерира пари.

2.13 Заеми

Заемите и кредитите почетно се признаени по објективната вредност плус трансакциските трошоци кои директно се припишуваат на стекнувањето на финансиското средство. Последователно на почетното признавање, заемите и кредитите се мерат по амортизирана набавна вредност со примена на методата на ефективна камата, намалена за загубите поради обезвреднување.

2.14 Резервирања

Друштвото треба да признае резервирање кога има сегашна обврска (законска или изведена) како резултат на минат настан, кога е веројатно дека за подмирување на обврската ќе биде баран одлив на ресурси во кои се вградени економски користи и кога може да се направи веродостојна проценка за износот на обврската. Резервирањата треба да се проверуваат на крајот на секој период на известување и да се коригираат за да ја одразат најдобрата тековна проценка. Доколку не е повеќе веројатно дека за подмирување на обврската ќе биде потребен одлив на ресурси кои содржат економски користи, резервирањето треба да се анулира. Ако ефектот од временската вредност на парите е значаен, резервирањата се дисконтираат на нивната сегашна вредност со примена на стапки пред оданочување кои ги одразуваат тековните пазарни проценки на временската вредност на парите и специфичните ризици на обврската.

2.15 Користи на вработените

Користи на вработените се сите форми на надоместок кои ги дава Друштвото во размена за извршена услуга од страна на вработените. Користите на вработените се поделени во четири категории:

- Краткорочни користи за вработените, какви што се плати, надници, придонеси за социјално осигурување, платени годишни одмори и платени отсуства поради боледување, учество во добивката и бонуси (доколку треба да се платат во рамките на дванаесет месеци од крајот на периодот) и немонетарни користи (како на пример, здравствена грижа, домување, автомобили и бесплатни или субвенционирани добра или услуги) за постојаните вработени.
- Користи по престанок на работниот однос какви што се пензии, други пензиски користи, животна осигурување по престанок на работниот однос и здравствена грижа по престанок на работниот однос.
- Други долгорочни користи за вработените, вклучувајќи отсуства по долгогодишна служба или отсуство по определен број на години, јубилејни или други користи за долгогодишна служба, користи заради долгорочна инвалидност и, доколку треба да се платат дванаесет месеци или повеќе после крајот на периодот, учества во добивка, бонуси и одложени примања.

- Отпремнини.

2.16 Капитал

Капиталот ги претставува нето средствата или главнината на Друштвото. Компоненти на капиталот се: капитал на сопствениците (основна главнина), задржана добивка, резерви кои претставуваат распределба на задржана добивка и резерви кои претставуваат корекции заради одржување на капиталот кои може да се прикажат одвоено.

Ревалоризациони резерви

Ревалоризационите резерви се формираат врз основа на извршената ревалоризација на нетековните средства. Овие резерви не се предмет на распределба.

Законски резерви

Законските резерви се формираат од остварената добивка врз основа на законските одредби и со распоред на ревалоризационите резерви, а можат да се употребат за покривање на загубата. Согласно законските одредби, Друштвото е должно да издвои од добивката за тековната година минимум 5% за законски резерви, се додека резервите не достигнат 10% од основната главнина на Друштвото. Доколку износот на оваа резерва не надминува 10% од вредноста на основната главнина, истата може да биде употребена само за покривање на загуби. Доколку резервата надмине 10% од основната главнина на Друштвото, може да биде употребена за исплата на дивиденди со претходна одлука на сопствениците.

Реинвестирана добивка (Резерви за инвестиции)

Под реинвестирана добивка се подразбираат извршените инвестициски вложувања од добивката за развојни цели, односно вложувањата во материјални средства (недвижности, постројки и опрема), вклучително и вложувањата во материјални средства набавени преку финансиски лизинг, како и во нематеријални средства (компјутерски софтвер и патенти) за проширување на дејноста на даночниот обврзник, освен вложувања во патнички автомобили, мебел, теписи, аудио визуелни средства, бела техника, уметнички дела од ликовната и применетата уметност и други вложувања кои служат за административни цели.

Доколку Друштвото ги отуѓи средствата со кои се стекнал преку реинвестирање на добивката во рок од пет години од денот во кој е извршено инвестициското вложување, го должи данокот кој би го платил кога не би ја намалил даночната основа за износот на извршените вложувања.

2.17 Нови стандарди и толкувања кои се уште не се задолжителни или порано усвоени

Нема нови стандарди, дополнувања и толкувања прифатени во Република Северна Македонија, а стапени во сила за годишни периоди почнувајќи по 1 јануари 2022 година.

3. КОРИСТЕЊЕ НА ПРОЦЕНКИ И РАСУДУВАЊА

Подготовката на финансиските извештаи бара од раководството да направи проценки, расудувања и претпоставки кои влијаат на износите презентирани во финансиските извештаи. Раководството на континуирана основа ги оценува своите проценки и расудувања во врска со средствата, обврските, приходите и расходите. Раководството ги базира своите проценки, расудувања и претпоставки врз историско искуство и врз други различни фактори, вклучувајќи ги и очекувањата за идни настани, за кои раководството верува дека се разумни под околностите. Сметководствените проценки и расудувања ретко ќе се изедначат со соодветните реални резултати. Проценките, расудувањата и претпоставките за кои постои ризик материјално да влијаат на сметководствената вредност на средствата и обврските во следната финансиска година се презентирани подолу.

Проценка на корисен век на средствата

Друштвото ги одредува проценетиот корисен век и соодветните трошоци за амортизација за неговите недвижности, постројки и опрема и нематеријалните средства со ограничен век на траење. Корисниот век може значително да се промени како резултат на технички иновации или некој друг настан. Трошокот за амортизација ќе се зголеми кога корисниот век е помал од претходно проценетиот корисен век, или ќе бидат отпишани технички застарени или не-стратешки средства што се напуштени или продадени.

Обезвреднување на побарувања од купувачи и други побарувања

Резервирањето за исправка на сомнителни и спорни побарувања се формира врз основа на проценетите загуби кои произлегуваат од неисполнувањето на обврските на клиентот. Проценката се базира на анализа на старосната структура на побарувањата, историски отписи, кредитоспособност на клиентите и промени во условите на исплата, определени при утврдувањето на адекватноста на резервацијата за исправка на сомнителни и спорни побарувања.

Резервирање за обезвреднување на залихи

Резервирање за обезвреднување на залихите бара одреден степен на проценка и проценка. Нивото на резервирање се проценува земајќи го предвид неодамнешното продажно искуство, старосната структура на залихите и другите фактори кои влијаат на застареноста на залихите.

Белешка 4

	МКД '000	
	2022	2021
Приходи од продажба	19.775.278	8.146.362
<i>ПРИХОДИ ОД ПРОДАЖБА НА ДОБРА И УСЛУГИ НА ПОВРЗАНИ ДРУШТВА</i>		
Приходи од продажба на добра (производи, стоки) и услуги на поврзани друштва во земјата	914.550	979.563
Приходи од продажба на добра и услуги на поврзани друштва врз други основи	65	135
<i>ПРИХОДИ ОД ПРОДАЖБА НА НЕПОВРЗАНИ ДРУШТВА</i>		
Приходи од продажба на добра (производи) и услуги во земјата	354.088	76
Приходи од продажба на добра (стоки) во земјата	18.506.576	7.166.536
Приходи од продажба на материјали, резервни делови и отпадоци	-	53
МКД '000		
	2022	2021
<i>Приходи од продажба на добра (производи, стоки) и услуги на поврзани друштва во земјата</i>	<i>914.550</i>	<i>979.563</i>
Продажба на топлинска енергија	410.797	537.043
Продажба на природен гас	503.753	442.520
МКД '000		
	2022	2021
<i>Приходи од продажба на добра и услуги на поврзани друштва врз други основи</i>	<i>65</i>	<i>135</i>
Приходи од наемнини	65	135
МКД '000		
	2022	2021
<i>Приходи од продажба на добра (производи) и услуги во земјата</i>	<i>354.088</i>	<i>76</i>
Приходи од продажба на топлинска енергија од неповрзани друштва во земјата	354.088	76

Друштво за производство на електрична и топлинска енергија ТЕ-ТО АД Скопје
 Финансиски извештаи за годината завршена на 31 декември 2022

	МКД '000	
	2022	2021
Приходи од продажба на добра (стоки) во земјата	18.506.576	7.166.536
Продажба на електрична енергија	18.506.576	7.166.536

	МКД '000	
	2022	2021
Приходи од продажба на материјали, резервни делови и отпадоци	-	53
Приходи од продажба на материјали, резервни делови и отпадоци	-	53

Белешка 5

	МКД '000	
	2022	2021
Останати приходи од работењето	336	95
<i>ПРИХОДИ ОД ВРЕДНОСНО УСОГЛАСУВАЊЕ НА НЕТЕКОВНИ И ТЕКОВНИ СРЕДСТВА</i>		
Приходи од вредносно усогласување на краткорочни побарувања	336	-
<i>ОСТАНАТИ ПРИХОДИ</i>		
Останати приходи од работењето	-	95

Белешка 6

	МКД '000	
	2022	2021
Трошоци за вработените	91.739	87.276
Плата и надоместоци на плата - бруто (за производство)	87.736	84.546
Останати трошоци за вработените	1.794	1.612
Дневници за службени патувања, ноќевања и патни трошоци	745	208
Надоместоци на трошоци на вработените и подароци	1.463	910

Белешка 7

	МКД '000	
	2022	2021
Трошоци за амортизација	379.660	392.895
Трошоци за амортизација (за производство)	379.660	392.895

Белешка 8

МКД '000

	2022	2021
Останати трошоци од работењето	18.450.464	6.187.165
<small>ТРОШОЦИ ЗА СУРОВИНИ, МАТЕРИЈАЛИ, ЕНЕРГИЈА, РЕЗЕРВНИ ДЕЛОВИ И СИТЕН ИНВЕНТАР</small>		
Трошоци за сировини и материјали (за производство)	17.228.828	5.545.375
Трошоци за материјали (за администрација, управа и продажба)	776	671
Трошоци за енергија (за производство)	5.273	1.606
Трошоци за енергија (за администрација, управа и продажба)	9	1
Трошоци за резервни делови и материјали за одржување (за производство)	32.020	27.493
Трошоци за ситен инвентар, амбалажа и автогуми (за производство)	431	103
<small>ТРОШОЦИ ЗА УСЛУГИ</small>		
Транспортни услуги	19	3
Поштенски услуги, телефонски услуги и интернет	703	884
Услуги за одржување и заштита	27.775	15.291
Наем - лизинг	2.551	2.148
Комунални услуги	5	39
Останати услуги	27.894	14.350
<small>РЕЗЕРВИРАЊА</small>		
<small>ОСТАНАТИ ТРОШОЦИ ОД РАБОТЕЊЕТО</small>		
Трошоци за надомест и други примања на членови на Управен и надзорен одбор, одбор на директори и управители	1.117	784
Трошоци за репрезентација	1.720	670
Трошоци за осигурување	9.310	9.684
Банкарски услуги и трошоци за платен промет	8.077	7.324
Даноци кои не зависат од резултатот, членарини и други давачки	3.374	3.015
Трошоци за користење на права (освен наем)	2	2
Останати трошоци на работењето	7.092	10.011
<small>ВРЕДНОСНО УСОГЛАСУВАЊЕ (ОБЕЗВРЕДНУВАЊЕ) НА НЕТЕКОВНИ И ТЕКОВНИ СРЕДСТВА</small>		
Вредносно усогласување (обезвреднување) на останати материјални средства	-	302
<small>ОСТАНАТИ РАСХОДИ</small>		
Расходи врз основа на директен отпис на побарувања	-	160
Останати расходи од работењето	901	916
<small>НАБАВНА ВРЕДНОСТ</small>		
Набавна вредност на продадени добра (стоки)	1.092.585	546.332

МКД '000

	2022	2021
Трошоци за сировини и материјали (за производство)	17.228.828	5.545.375
Потрошен гас во производство	17.228.828	5.545.375

Друштво за производство на електрична и топлинска енергија ТЕ-ТО АД Скопје
 Финансиски извештаи за годината завршена на 31 декември 2022

	МКД '000	
	2022	2021
Набавна вредност на продадени добра (стоки)	1.092.585	546.332
Набавна вредност на продадени добра во земјата	-	43
Набавна вредност на продадени добра во земјата - електрична енергија	598.311	126.857
Набавна вредност на продадени добра во земјата - гас	494.275	419.432

Белешка 9

	МКД '000	
	2022	2021
Приходи од финансирање	3	1.915
Приходи врз основа на камати од работењето со неповрзани друштва	3	443
Останати финансиски приходи	-	1.472

Белешка 10

	МКД '000	
	2022	2021
Расходи од финансирање	72.016	67.172
Расходи врз основа на камати од работењето со неповрзани друштва	50.609	45.052
Расходи врз основа на негативни курсни разлики од работењето со неповрзани друштва	21.276	8.451
Останати финансиски расходи	130	13.669

Белешка 11

	МКД '000	
	2022	2021
Данок на добивка		
Добивка пред оданочување	781.738	1.413.864
Даночно непризнаени расходи	71.660	50.778
Даночна основа	853.397	1.464.642
Намалување на даночна основа:	-	-
Даночна основа по намалување	853.397	1.464.642
Данок на добивка по стапка од 10% на даночната основа	85.339	146.464
Пресметан данок на добивка по намалување	85.339	146.464
Ефективна даночна стапка	10,92%	10,36%

Белешка 12.1
Нематеријални средства

МКД '000

2021	Лиценци и права
<u>Набавна вредност</u>	
Состојба на 1.1.	6.523
Набавки во текот на годината	-
Отуѓување	-
Состојба на 31.12.	6.523
<u>Исправка на вредноста</u>	
Состојба на 1.1.	(6.383)
Амортизација за тековна година	(56)
Отуѓување	-
Состојба на 31.12.	(6.439)
<u>Сегашна вредност 31.12.</u>	84

2022	Лиценци и права
<u>Набавна вредност</u>	
Состојба на 1.1.	6.523
Набавки во текот на годината	-
Отуѓување	-
Состојба на 31.12.	6.523
<u>Исправка на вредноста</u>	
Состојба на 1.1.	(6.439)
Амортизација за тековна година	(55)
Отуѓување	-
Состојба на 31.12.	(6.493)
<u>Сегашна вредност 31.12.</u>	29

Белешка 12.2
Недвижности, постројки и опрема

МКД '000

	010	011	012	013	016	
2021	Земјишта	Градежни објекти	Постројки и опрема	Алат, погонски и канцелариски инвентар, мебел и транспортни средства	Материјални средства во подготовка	Вкупно
Набавна вредност						
Состојба на 1.1.	29.940	789.503	10.170.796	16.525	2.365	11.009.129
Набавки во текот на годината	-	-	348	10	521.376	521.734
Отуѓување/Расходување	-	-	-	-	-	-
Рекласификација од резервни делови	-	-	-	-	186.885	186.885
Активирање на основни средства	-	-	509.143	-	(537.068)	(27.925)
Состојба на 31.12.	29.940	789.503	10.680.287	16.535	173.557	11.689.823
Исправка на вредноста						
Состојба на 1.1.		(179.165)	(1.447.485)	(10.422)		(1.637.072)
Депрецијација за тековна година		(20.324)	(372.326)	(188)		(392.839)
Отуѓување/Расходување		-	-	-		-
Рекласификација			27.925			
Состојба на 31.12.		(199.489)	(1.791.886)	(10.610)		(2.001.985)
Сегашна вредност 31.12.	29.940	590.014	8.888.402	5.925	173.557	9.687.838

2022	Земјишта	Градежни објекти	Постројки и опрема	Алат, погонски и канцелариски инвентар, мебел и транспортни средства	Материјални средства во подготовка	Вкупно
Набавна вредност						
Состојба на 1.1.	29.940	789.503	10.680.287	16.535	173.557	11.689.823
Набавки во текот на годината	-	1.450	3.540	-	1.213	6.203
Отуѓување/Расходување	-	-	(53)	-	-	(53)
Состојба на 31.12.	29.940	790.953	10.683.775	16.535	174.769	11.695.973
Исправка на вредноста						
Состојба на 1.1.		(199.489)	(1.791.886)	(10.610)		(2.001.985)
Депрецијација за тековна година		(20.186)	(359.342)	(77)		(379.606)
Отуѓување/Расходување		-	44	-		44
Состојба на 31.12.		(219.676)	(2.151.184)	(10.687)		(2.381.547)
Сегашна вредност 31.12.	29.940	571.278	8.532.591	5.848	174.769	9.314.426

Обезбедување

Недвижности, постројки и опрема, кои се дадени под хипотека како обезбедување за земени кредити од банки, согласно последна проценка од независен проценител (со датум 30.04.2021) за потребите на договори за залог изнесуваат:

- Процена на вредност на недвижен имот (земјиште и објекти): 640.278 илјади денари
- Процена на машини и опрема: 8.723.311 илјади денари.

Надоместлива вредност на средствата

Во 2020 година раководството ангажираше независни проценители (експерти во енергетска област на европско ниво), кои издадоа извештај за нето сегашната вредност на средствата. Резултатите потврдуваат дека нето сегашната вредност на средствата е поголема од сметководствената вредност. Понатаму, раководството на крајот на 2022 година, согласно барањата на МСС 36, базирајќи се на резултатите во работењето во текот на 2022 година изврши проценка на надоместливата вредност на недвижностите, постројките и опремата. Проценката покажа дека сегашната сметководствена вредност на средствата нема потреба да се обезвредни.

Активирање на основни средства

Во 2021 година имаше зголемување на основни средства на вкупен износ од 708.261 илјади денари, кои беа поврзани со долгорочно инвестиционо одржување Ц-инспекција. Во 2021 година се активираат основни средства на вкупен износ од 708.610 илјади денари, а истовремено дел од основните средства (набавна вредност од 199.467 илјади денари со акумулирана амортизација од 27.925 илјади денари, односно нето сегашна вредност од 171.192 илјади денари), извадени при капиталниот ремонт на гасната турбина се рекласифицираат во материјални средства во подготовка, како делови кои ќе се користат при следни капитални ремоти. Следствено, активираната нето вредност на основни средства во 2021 година изнесува 509.143 илјади денари.

Белешка 12.3				<i>МКД '000</i>
Вложувања во недвижности				
2021	Вложувања во недвижности	Вложувања во недвижности во подготовка	Аванси за вложувања во недвижности	Вкупно
<u>Набавна вредност</u>				
Состојба на 1.1.	-	-	-	-
Набавки во текот на годината	-	-	-	-
Отуѓување	-	-	-	-
Рекласификација				
Состојба на 31.12.	-	-	-	-
<u>Исправка на вредноста</u>				
Состојба на 1.1.	-			-
Депрецијација за тековна година	-			-
Отуѓување	-			-
Состојба на 31.12.	-			-
<u>Сегашна вредност 31.12.</u>	-	-	-	-
2022	Вложувања во недвижности	Вложувања во недвижности во подготовка	Аванси за вложувања во недвижности	Вкупно
<u>Набавна вредност</u>				
Состојба на 1.1.	-	-	-	-
Набавки во текот на годината	-	-	-	-
Отуѓување	-	-	-	-
Рекласификација				
Состојба на 31.12.	-	-	-	-
<u>Исправка на вредноста</u>				
Состојба на 1.1.	-			-
Депрецијација за тековна година	-			-
Отуѓување	-			-
Состојба на 31.12.	-			-
<u>Сегашна вредност 31.12.</u>	-	-	-	-

Белешка 12.3
Вложувања во недвижности

МКД '000

2021	Вложувања во недвижности	Вложувања во недвижности во подготовка	Аванси за вложувања во недвижности	Вкупно
<u>Набавна вредност</u>				
Состојба на 1.1.	-	-	-	-
Набавки во текот на годината	-	-	-	-
Отуѓување	-	-	-	-
Рекласификација	-	-	-	-
Состојба на 31.12.	-	-	-	-
<u>Исправка на вредноста</u>				
Состојба на 1.1.	-	-	-	-
Депрецијација за тековна година	-	-	-	-
Отуѓување	-	-	-	-
Состојба на 31.12.	-	-	-	-
Сегашна вредност 31.12.	-	-	-	-

2022	Вложувања во недвижности	Вложувања во недвижности во подготовка	Аванси за вложувања во недвижности	Вкупно
<u>Набавна вредност</u>				
Состојба на 1.1.	-	-	-	-
Набавки во текот на годината	-	-	-	-
Отуѓување	-	-	-	-
Рекласификација	-	-	-	-
Состојба на 31.12.	-	-	-	-
<u>Исправка на вредноста</u>				
Состојба на 1.1.	-	-	-	-
Депрецијација за тековна година	-	-	-	-
Отуѓување	-	-	-	-
Состојба на 31.12.	-	-	-	-
Сегашна вредност 31.12.	-	-	-	-

Белешка 12.4

МКД '000

	2022	2021
Долгорочни финансиски средства	308	308
Вложувања во придружни друштва и заеднички контролирани друштва (учество во заеднички вложувања)	308	308

(во илјади денари)

Заеднички вложувања	% на сопственост	Набавна вредност	Вредносно усогласување	Нето сметководствена вредност
Те-То Гас трейд ДООЕЛ (во ликвидација)	100%	308		308
Вкупно		308	-	308

На денот на усвојување на овие финансиски извештаи Друштвото ТЕ-ТО ГАС ТРЕЈД дооел Скопје е во фаза на ликвидација.

Белешка 12.5

МКД '000

	2022	2021
Долгорочни побарувања	-	-

Белешка 12.6

МКД '000

	2022	2021
Одложени даночни средства	-	-

Белешка 13.1

МКД '000

	2022	2021
Залихи	146.869	134.412
ЗАЛИХА НА РЕЗЕРВНИ ДЕЛОВИ		
Залиха на резервни делови	146.553	134.095
СТОКИ		
Стоки на залиха	316	316

Белешка 13.2

МКД '000

	2022	2021
Средства кои се чуваат за продажба и прекинатото работење	-	-

Белешка 13.3

МКД '000

	2022	2021
Побарувања од поврзани друштва	30.393	252.152
Побарувања од поврзани друштва врз основа на продажба на добра и услуги во земјата	61.716	283.475
Побарувања од поврзани друштва за камати (договорни и казнени) во странство	3.021	3.356
Вредносно усогласување на побарувањата од поврзани друштва	(34.344)	(34.679)

Белешка 13.4

МКД '000

	2022	2021
Побарувања од купувачите	2.119.721	1.234.887
Побарувања од купувачи во земјата	647.650	175.109
Побарувања од купувачи во странство	123	249
Побарувања за дадени аванси, депозити и кауции во земјата	6.203	6.224
Побарувања за дадени аванси, депозити и кауции во странство	1.465.745	1.053.305

Белешка 13.5

МКД '000

	2022	2021
Обврски / побарувања кон државата	(385.341)	(110.113)
Обврски кон државата	454.802	110.113
Обврски за данокот на додадена вредност	441.059	50.286
Обврски за данок на добивка, данок на вкупен приход и данок на приход платен на странско правно лице (задржан данок)	13.743	59.827
Побарувања од државата	69.462	-
Побарувања за повеќе платен данок на добивка, данок на вкупен приход и данок на приход платен на странско правно лице (задржан данок)	69.462	-

Белешка 13.6

МКД '000

	2022	2021
Побарувања од вработените	-	-

Белешка 13.7

МКД '000

	2022	2021
Останати краткорочни побарувања	-	-

Белешка 13.8

МКД '000

	2022	2021
Краткорочни финансиски средства	-	-

Белешка 13.9

МКД '000

	2022	2021
Парични средства	30.069	62.182
Парични средства на трансакциски сметки во денари	4.891	62.170
Парични средства во благајна	4	11
Девизни сметки	1.949	-
Депозити - парични еквиваленти	23.224	-

Белешка 13.10

МКД '000

	2022	2021
Однапред платени трошоци	-	9.216
Однапред платени трошоци	-	9.216

Белешка 14.1

МКД '000

	2022	2021
Долгорочни резервирања	-	-

Белешка 14.2

МКД '000

	2022	2021
Долгорочни обврски	2.234.461	2.748.809
Долгорочни обврски од поврзани друштва врз основа на набавка на добра и услуги во земјата и странство	10.199	9.741
Долгорочни обврски спрема добавувачи во земјата	9	9
Долгорочни обврски спрема добавувачи од странство	25	25
Долгорочни обврски врз основа на заеми и кредити од поврзани друштва во земјата и странство	790.801	789.806
Долгорочни обврски врз основа на заеми и кредити во земјата и странство	1.292.020	1.807.817
Останати долгорочни обврски и останати финансиски долгорочни обврски	141.407	141.411

Банка	Дата на одобрување	Рок на доспевање	Каматна стапка	Долгорочен кредит (во '000 МКД)	Краткорочен дел на кредит (во '000 МКД)	Обврски за камата (во '000 МКД)	Вкупен долг на 31.12. (во '000 МКД)
Ландес Банк Берлин	19/10/2007	31/05/2028	6 месечен ЕУРИБОР + 0,75%	1.223.687	307.466	4.054	1.535.207
Комерцијална банка	06/04/2021	15/04/2024	реф. стапка+ка м.маржа 6,62 п.п.	68.333	205.000	-	273.333
Вкупно				1.292.020	512.466	4.054	1.808.540

Друштво за производство на електрична и топлинска енергија ТЕ-ТО АД Скопје
 Финансиски извештаи за годината завршена на 31 декември 2022

Кредитори	Валута	Каматна стапка	Година на достасување	31-дек-22	31-дек-21
				Сметководствена вредност на главница	Сметководствена вредност на главница
Ландес Банк Берлин	ЕУР	6 месечен ЕУРИБОР + 0,75%	2028	1.531.153	1.842.619
Комерцијална Банка АД Скопје	ЕУР	реф.стапка+ кам.маржа 6,62 п.п.	2022-2024	273.333	478.333
Битар Холдингс Лимитед	ЕУР	-	2028-2029	732.461	734.055
Топлификација АД Скопје	ЕУР	-	2028-2029	-	-
Комерцијална Банка АД Скопје	МКД	-	2028-2029	136.179	136.179
Шпаркасе банка	МКД	-	2028-2029	3.383	3.383
Проект Менаџмент Консалтинг	ЕУР	-	2028-2029	7.859	8.142
Проект Менаџмент Консалтинг	УСД	-	2028-2029	50.481	47.609
Кардикор Инвестменте Лимитед	ЕУР	-	2028-2029	-	-
Синтез Грин Енерџи	ЕУР	-	2028-2029	-	-
				2.734.849	3.250.321

Обезбедување

Обврски за кредити во износ од МКД 1.292.020 илјади (2021: МКД 2.322.121 илјади) се обезбедени со:

- хипотека на недвижности, постројки и опрема со проценета вредност од МКД 9.363.589 илјади.
- Договор за владетелски залог на паричен депозит на износ од 325.000 ЕУР на Друштво за снабдување со топлинска енергија СНАБДУВАЊЕ СО ТОПЛИНА БАЛКАН ЕНЕРѢИ ДООЕЛ Скопје.

Согласно Планот за реорганизација, Доверители со обезбедени побарувања, Ландес Банк Берлин и Комерцијална Банка АД Скопје се исплаќани согласно постоечката динамика за исплата според постоечките договори за кредити. Кредитот од Комерцијална банка кој беше дел од Планот за реорганизација е отплатен во 2020 година.

Извршените отплати во 2022 година по основ на долгорочните обврски по кредити од банки се прикажани во следната табела:

Друштво за производство на електрична и топлинска енергија ТЕ-ТО АД Скопје
 Финансиски извештаи за годината завршена на 31 декември 2022

Банка	Дата на одобрување	Рок на доспевање	Каматна стапка	Отплати на главница (во '000 МКД)	Отплати на камата (во '000 МКД)
Ландес Банк Берлин	19/10/2007	31/05/2028	6 месечен ЕУРИБОР + 0,75%	308.475	13.250
Комерцијална банка	06/04/2021	15/04/2024	реф.стапка+ка м.маржа 6,62 п.п.	205.000	30.741
Вкупно				513.475	43.991

Белешка 14.3

МКД '000

	2022	2021
Одложени даночни обврски	-	-

Белешка 15.1

МКД '000

	2022	2021
Обврски кон поврзани друштва	4.778	71.962
Обврски од поврзани друштва врз основа на набавка на добра и услуги во земјата	4.778	5.329
Обврски од поврзани друштва за аванси, депозити и кауции во земјата	-	66.632

Белешка 15.2

МКД '000

	2022	2021
Обврски кон добавувачите	264.268	395.862
Обврски спрема добавувачи во земјата	65.327	184.294
Обврски спрема добавувачи од странство	131.406	168.439
Обврски за примени аванси, депозити и кауции во земјата	67.535	-
Обврски за примени аванси, депозити и кауции од странство	-	43.129

Белешка 15.3

МКД '000

	2022	2021
Обврски кон вработените	-	-

Белешка 15.4

МКД '000

	2022	2021
Останати краткорочни обврски	-	-

Белешка 15.5

МКД '000

	2022	2021
Краткорочни финансиски обврски	516.520	514.283
Краткорочни кредити и заеми во земјата	205.000	205.000
Краткорочни кредити и заеми од странство	311.520	309.283

Износот од 516.520 илјади денари на konto Краткорочни кредити и заеми се однесува на краткорочен дел на долгорочни кредити (512.466 илјади денари) и обврски по камата (4.054 илјади денари), кој што е прикажан во прегледот за долгорочни кредити (Белешка 14.2).

Белешка 15.6

МКД '000

	2022	2021
Однапред пресметани обврски	-	-

---

16. Капитал

Основна главнина

	МКД '000	
	2022	2021
Сопственик	1.537	1.537
Сопственик	1.537	1.537

На 31.12.2022 година капиталот на Друштвото се состоеше од 250 обични акции (2021: 250). Сите акции имаат номинална вредност од 100 евра.

Во продолжение е преглед на структурата на акционерите:

	% од акциите со право на глас	
	2022	2021
<i>Project management Consulting LTD</i>	60,00%	60,00%
<i>Bitar Holdings Limited</i>	29,20%	29,20%
<i>Топлификација АД Скопје - во стечај</i>	10,80%	10,80%

Резерви

	МКД '000	
	2022	2021
Законски резерви	-	-
Издвојување од добивка за годината	-	-

Дивиденди

	МКД '000	
	2022	2021
Дивиденди	-	-
Исплатена дивиденда од добивката	-	-

17. ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ

Цели на управувањето со финансиски ризици

Активностите на Друштвото го изложуваат истото на различни финансиски ризици: пазарен ризик (вклучувајќи валутен ризик, ценовен ризик и каматен ризиј), кредитен ризик и ликвидносен ризик. Целокупната програма за управување со ризик на Друштвото се фокусира на непредвидливоста на финансиските пазари и се обидува да ги минимизира потенцијалните негативни ефекти врз финансиските перформанси на Друштвото.

17.1. Пазарен ризик

Пазарен ризик е ризик дека промените во пазарните цени, како што се девизните курсеви и каматните стапки, ќе влијаат на приходот на Друштвото или вредноста на неговите финансиските инструменти. Целта на управувањето со пазарниот ризик е да се управува и контролира изложеноста на пазарниот ризик во рамките на прифатливи параметри, при истовремено оптимизирање на приносот.

Валутен ризик

Друштвото влегува во трансакции во странска валута, при што истото е изложено на секојдневни промени на курсевите на странските валути.

Валутниот ризик произлегува од финансиските средства и финансиските обврски деноминирани во валута, која што е различна од известувачката валута на Друштвото. Ризикот се мери со употреба на сензитивната анализа.

Сметководствената вредност на финансиските средства и обврски на Друштвото деноминирани во странска валута е како што следи:

(во '000 МКД)

Валута	Средства		Обврски	
	2022	2021	2022	2021
ЕУР	1.467.670	1.052.303	2.681.818	3.277.437
УСД	147	1.251	58.833	55.487
ГБП	19	-	-	20
ЦХФ	-	-	-	-
Друго	-	-	-	-
Вкупно	1.467.836	1.053.554	2.740.651	3.332.943

Следната табела ја покажува сензитивната анализа на зголемување или намалување за 1% на македонскиот денар во однос на странските валути. Анализата е направена на девизните салда на средствата и обврските на датумот на билансот на

состојба. Позитивните износи се зголемувања на добивката, а негативните се намалувања на добивката за соодветниот период.

(во '000 МКД)

Валута	зголемување за 1%		намалување за 1%	
	2022	2021	2022	2021
ЕУР	(12.141)	(22.251)	12.141	22.251
УСД	(587)	(542)	587	542
ГБП	-	-	-	-
Нето ефект	(12.728)	(22.793)	12.728	22.793

Ценовен ризик

Ценовен ризик е ризик дека капиталот ќе флукутира и ќе влијае на фер вредноста на вложувањата во акции и останатите инструменти чија вредност произлегува од конкретните вложувања во акции или од индексот на цените на капиталот. Примарната изложеност на цената на капиталот произлегува од вложувањата во хартии од вредност и удели.

Каматен ризик

Друштвото е изложено на ризик од промените на каматните стапки во случај кога користи кредити и позајмици или кога има пласирано средства кај други друштва или банки договорени по варијабилни каматни стапки.

Сметководствената вредност на финансиските средства и обврски според изложеноста на каматниот ризик на крајот од годината е како што следува:

Каматен ризик

Финансиски средства		<i>(во илјади денари)</i>	
Некаматносни	2022	2021	
Парични средства	30.069	62.182	
Побарувања од купувачи	2.150.115	1.487.040	
Останати побарувања	69.462	-	
Вложувања	308	308	
Вкупно некаматносни финансиски средства	2.249.952	1.549.529	
Каматносни со фиксна каматна стапка	-	-	
Каматносни со променлива каматна стапка	-	-	
Вкупно каматносни финансиски средства	-	-	
Вкупно	2.249.952	1.549.529	

Финансиски обврски			
Некаматносни	2022	2021	
Обврски кон добавувачи	269.046	467.824	
Останати тековни обврски	454.802	110.113	
Долгорочни кредити и обврски	942.441	940.992	
Вкупно некаматносни финансиски обврски	723.849	1.518.929	
Каматносни со фиксна каматна стапка	-	-	
Кредити и лизинг	-	-	
Каматносни со променлива каматна стапка	-	-	
Кредити и лизинг	1.808.540	2.322.101	
Вкупно каматносни финансиски обврски	1.808.540	2.322.101	
Вкупно	2.532.389	3.841.030	

Следната табела ја покажува сензитивната анализа на зголемување или намалување за 100 базични поени на каматните стапки на користените кредити и дадени депозити во банки. Анализата е направена на салдата на обврски за кредити и дадени депозити на датумот на билансот на состојба. Позитивните износи се зголемување на добивката а негативните се намалување на добивката за соодветниот период.

Назив	<i>(во илјади денари)</i>			
	зголемување за 100 базични поени		зголемување за 100 базични поени	
	2022	2021	2022	2021
Земени кредити	(18.085)	(23.221)	18.085	23.221
Дадени кредити	-	-	-	-
Нето ефект	(18.085)	(23.221)	18.085	23.221

17.2. Кредитен ризик

Кредитен ризик е ризик од финансиски загуби кои може да ги има Друштвото доколку купувачите или соработниците во финансиски инструменти не ги исполнат договорените финансиски обврски, и произлегува главно од побарувањата на Друштвото од купувачи, како и инвестициите во банки, т.е. банкарски депозити, готовина и парични еквивалент. Максималната изложеност на кредитен ризик е нето сметководствената вредност на побарувањата од купувачи и другите побарувања.

Изложеноста на Друштвото кон одредени клиенти, како и кредитната способност на клиентите се набљудува навремено, со цел да се намали ризикот од ненаплатливост до најниско ниво.

На 31.12.2022 година имаше значителна концентрација на кредитниот ризик кон побарувањата за дадени аванси, а во врска со набавка на гас на износ од 1.465.745 илјади денари. На 31.12.2021 година имаше значителна концентрација на кредитниот ризик кон побарувањата од еден купувач за топлинска енергија и еден купувач на природен гас во износ од МКД 1.050.797 илјади.

Структурата на побарувања од купувачи според нивната доспеаност на 31 декември за тековната година и претходната година е како што следува:

2022			
<i>(во илјади денари)</i>			
Структура на побарувања од купувачи според нивната доспеаност	Бруто износ	Исправка на вредност	Нето износ
- до 1 година	2.149.145	-	2.149.145
- од 1 до 3 години	899	-	899
- над 3 години	34.415	34.344	70
Вкупно	2.184.459	34.344	2.150.115

2021			
<i>(во илјади денари)</i>			
Структура на побарувања од купувачи според нивната доспеаност	Бруто износ	Исправка на вредност	Нето износ
Недоспеани побарувања	1.484.733	-	1.484.733
Доспеани побарувања			
- до 1 година	1.337	-	1.337
- од 1 до 3 години	899	-	899
- над 3 години	34.750	34.679	70
Вкупно	1.521.719	34.679	1.487.040

17.3. Ликвидносен ризик

Ликвидносниот ризик е ризик дека Друштвото нема да биде во состојба да ги исплати своите обврски навремено. Ваквиот ризик се надминува со константно

обезбедување на потребна готовина за сервисирање на своите обврски, и Друштвото нема вакви проблеми во своето работење.

Политиката на Друштвото е да одржува соодветен износ на пари и парични средства со цел да ги подмири обврските во иднина. Процесот на управување со ликвидносниот ризик вклучува проекција на паричните текови според валута (рочност) и утврдување на потребниот износ на ликвидни средства, земајќи ги во предвид бизнис планот, наплатата на побарувањата и одливот на парични средства. Ова ги исклучува потенцијалните ефекти од непредвидливите ситуации, како што се природни катастрофи или политички турбуленции во регионот.

Следната табела ја дава рочноста на финансиските обврски на Друштвото:

2022									<i>МКД'000</i>
Не-деривативни финансиски обврски	Сметковод ствена вредност	Договорени парични одливи	помалку од 1 месец	1-3 месеци	3 месеци - 1 година	1-2 години	2-5 години	Над 5 години	
Долгорочни обврски кон неповрзани друштва во странство	1.849	(1.849)						(1.849)	
Долгорочни заеми од поврзани друштва во странство	790.801	(790.801)						(790.801)	
Останати долгорочни обврски	149.795	(149.795)						(149.795)	
Кредити од банки	1.808.540	(1.808.540)	(17.083)	(34.167)	(465.270)	(375.799)	(916.221)	-	
Обврски кон добавувачи	269.046	(269.046)	(269.046)						
Вкупно	3.020.031	(3.020.031)	(286.130)	(34.167)	(465.270)	(375.799)	(916.221)	(942.445)	

2021									<i>МКД'000</i>
Не-деривативни финансиски обврски	Сметковод ствена вредност	Договорени парични одливи	помалку од 1 месец	1-3 месеци	3 месеци - 1 година	1-2 години	2-5 години	Над 5 години	
Долгорочни обврски кон неповрзани друштва во странство	1.849	(1.849)						(1.849)	
Долгорочни заеми од поврзани друштва во странство	789.806	(789.806)						(789.806)	
Останати долгорочни обврски	158.424	(158.424)						(158.424)	
Кредити од банки	2.322.101	(2.322.101)	(18.232)	(34.167)	(461.885)	(513.135)	(992.738)	(301.944)	
Обврски кон добавувачи	467.824	(467.824)	(467.824)						
Вкупно	3.740.003	(3.740.003)	(486.055)	(34.167)	(461.885)	(513.135)	(992.738)	(1.252.023)	

17.4. Утврдување на објективната вредност

Освен ако не е поинаку наведено, сметководствената вредност на финансиските инструменти ја одразува нивната објективна вредност.

Друштвото има политика за обелоденување на информации за објективна вредност на оние компоненти од средствата и обврските за кои се расположливи пазарни цени и за оние кај кои објективната вредност може значително да се разликува од сметководствената вредност.

18. НЕИЗВЕСНИ ОБВРСКИ

Судски спорови

На датумот на овие финансиски извештаи, не се евидентирани било какви резервирања од потенцијални загуби по основ на судски спорови. Раководството на Друштвото редовно ги анализира можните ризици од загуби по основ на тековни спорови. Иако исходот на судските постапки не може да се утврди со сигурност, раководството смета дека од судските постапки нема да произлезат материјално значајни обврски.

Во текот на 2022 година друштвото е предмет на неколку судски спорови од кои позначајни се следните:

Судски спорови во кои тужена страна е ТЕ-ТО АД Скопје

1. Судски предмет бр s1 PL1-286/13 во кој Гама Гуч го тужи ТЕ-ТО АД Скопје за неплатена фактура во износ од 5.000.000 евра плус камата. Во овој предмет Основен суд Скопје 2 и Апелациониот суд донесоа пресуди во корист на ТЕ-ТО АД. Гама Гуч поднесе ревизија и предметот е на одлучување пред Врховниот суд во Скопје. Врховен суд донесе решение за повторно постапување и разгледување на предметот од страна на Основен суд. Основен суд повторно донесе решение во корист на ТЕ-ТО АД, по што Гама Гуч поднесе жалба. Апелациониот суд го врати предметот на повторно одлучување.

2. Судскиот предмет 5 TS-638/15 во кој Топлификација побарува од ТЕ-ТО АД враќање на заеми во износ од 15.229.333 евра плус камата е сеуште во тек пред Основен суд Скопје 2 Скопје. Овие побарувања на Топлификација се предмет на отпис од 90% согласно планот за реорганизација на ТЕ-ТО АД. Износот од 10% како признаено побарување, во стечајната постапка на Топлификација АД во стечај, е пренесено на Комерцијална банка и на Шпаркасе банка. Во судскиот предмет, Топлификација предлага да се стави предметот во мирување се до конечната реализација на Планот за реорганизација. Судот треба да донесе решени.

3. Судски предмет 53 TC1 232/21 во кој Здружение на акционери на Топлификација бара поништување на одлуките на Претседателот на Управен одбор за потпишување на Спогодбите со Битар Холдингс Лимитед. Вредноста на тужбата изнесува 76.361.225,81 евра. Сметаме дека станува збор за пресудено прашање, бидејќи истите аргументи веќе беа употребени од страна на Здружението во постапката за одобрување на планот за реорганизација, во кривичната постапка која ја покренаа против ТЕ-ТО АД но сите случаи завршија во корист на ТЕ-ТО АД. Сметаме дека евентуалниот успех во постапката и поништувањето на одлуките за одобрување на зделките со Битар Холдингс Лимитед нема да имаат суштинско влијание врз ТЕ-ТО АД.

Судски спорови во кои ТЕ-ТО АД Скопје е тужител

1. Судски предмет s5 PL1-3318/12 со кој ТЕ-ТО АД Скопје побарува од Топлификација износ од 525.382,74 евра плус камата, поради ненаплатена, а испорачана топлинска енергија во 2012 година заврши правосилно во корист на Топлификација. ТЕ-ТО АД поднесе ревизија. Врховен суд донесе решение во корист на Топлификација.

2. Во тек се и неколку помалку значајни судски спорови.

Даноци

Даночните периоди на Друштвото можат да бидат предмет на инспекција од страна на даночните органи до истекот на 5 години од крајот на годината во која е поднесена или требало да биде поднесена пријавата и може да се наметнат дополнителни даноци или казни во согласност со толкувањето на даночното законодавство.

19. ТРАНСАКЦИИ СО ПОВРЗАНИ СТРАНИ

Матично и основно матично претпријатие

Матично и основно матично претпријатие и главен сопственик на Друштвото е Project Management Consulting LTD, BVI. Краен сопственик е ТГК – 2 Москва, Русија.

Трансакции со поврзани страни

Друштвото остварува трансакции со поврзани субјекти во нормалниот тек на работење. Табелата подолу ги презентира трансакциите со поврзаните страни:

Друштво за производство на електрична и топлинска енергија ТЕ-ТО АД Скопје
 Финансиски извештаи за годината завршена на 31 декември 2022

	<i>(во илјади денари)</i>	
	2022	2021
Набавки на стоки и услуги		
<i>Во илјади денари</i>		
Набавка на услуги		
Останати поврзани страни	2.309	2.869
Подружници	-	293
Вкупно	2.309	3.162
Набавка на гас		
Подружници	-	-
Останати поврзани страни	-	-
Вкупно	-	-
	2022	2021
Обврски кон поврзани страни		
<i>Во илјади денари</i>		
Акционери	-	-
Подружници	-	-
Обврски кон останати поврзани страни	4.778	5.329
Обврски за примени аванси од останати поврзани страни	-	66.632
Долгорочни обврски кон останати поврзани страни	2.146	2.146
Долгорочни обврски кон акционери	8.053	7.595
Вкупно	14.977	81.702

Обврските кон поврзани страни по основ на кредити се обелоденети во Белешка 14.2.

Друштво за производство на електрична и топлинска енергија ТЕ-ТО АД Скопје
 Финансиски извештаи за годината завршена на 31 декември 2022

	2022	2021
Продажба на стоки и услуги		
<i>Во илјади денари</i>		
Акционери	-	-
Останати поврзани страни	914.615	979.636
Подружници	-	62
Вкупно	914.615	979.698
	2022	2021
Останати приходи		
<i>Во илјади денари</i>		
Акционери	-	-
Останати поврзани страни	336	-
Подружници	-	-
Вкупно	336	-
	2022	2021
Побарувања од поврзани страни		
<i>Во илјади денари</i>		
Акционери	-	-
Подружници на акционерите	34.344	34.679
Вредносно усогласување на побарувања од подружници на акционери	(34.344)	(34.679)
Подружници	-	-
Останати поврзани страни	30.330	252.082
Вкупно	30.330	252.082
	2022	2021
Аванси и однапред платени трошоци		
<i>Во илјади денари</i>		
Подружници	-	-
Вкупно	-	-
	2022	2021
Приходи од дивиденди		
<i>Во илјади денари</i>		
Подружници	-	-
Вкупно	-	-
	2022	2021
Надоместок за клучен персонал		
<i>Во илјади денари</i>		
Плати и други краткорочни користи за вработените	8.883	9.661

20. НАСТАНИ ШТО СЕ СЛУЧИЛЕ ПО ДЕНОТ НА ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ФИНАНСИСКАТА СОСТОЈБА

По 31 декември 2022 година – датумот на известувањето, до денот на одобрувањето на овие финансиски извештаи, се случиле следниве настани:

Во 2023 година ТЕ-ТО АД продолжи со работењето во пазарни услови во делот на продажба на електрична енергија со одржување на месечни тендери на слободниот пазар. Природен гас продолжи да набавува на пазарите на природен гас.

Бидејќи кризната состојба донесена со Одлука на Влада на Р.С. Македонија трае до 30 Април 2023, ТЕ-ТО АД продолжи да ја почитува одлуката за продажба на топлинска енергија кон ЕСМ Дистрибуција по цени далеку пониски од регулираната цена на топлинска енергија предвидена за топланите, а одредена од Регулаторна комисија за енергетика и водни услуги на Р.С. Македонија.

**ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ
ЗА РАБОТЕЊЕТО НА ДРУШТВОТО ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧНА
И ТОПЛИНСКА ЕНЕРГИЈА ТЕ-ТО АД СКОПЈЕ ЗА 2022 ГОДИНА**

Скопје,
Март 2023 година

Содржина:

1. ВОВЕД	1
2. ПРОФИЛ НА КОМПАНИЈАТА	2
3. ВИЗИЈА И МИСИЈА	4
3.1. Визија	5
3.2. Мисија.....	5
4. ОРГАНИЗАЦИСКА СТРУКТУРА И УПРАВУВАЊЕ СО ЧОВЕЧКИТЕ РЕСУРСИ	5
5. БЕЗБЕДНОСТ	8
5.1. Безбедност и здравје при работа (БЗР)	8
5.2. Противпожарна заштита (ПП).....	9
5.3. Заштита и спасување	9
5.4. Осигурување	9
6. ФИНАНСИСКИ РЕЗУЛТАТИ ОД РАБОТЕЊЕТО	10
7. УПРАВУВАЊЕ СО КВАЛИТЕТ ISO 9001:2015	11
8. ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧНА И ТОПЛИНСКА ЕНЕРГИЈА	12
8.1. Постигнати резултати	12
8.2. Проектирани индикатори на перформансите за 2023-та година	15
9. ТРГОВИЈА И РЕАЛИЗАЦИЈА НА ПРОИЗВОДСТВОТО	15
10. СЕРВИСИРАЊЕ, ОДРЖУВАЊЕ И РЕМОНТНИ АКТИВНОСТИ	17
10.1. Активности.....	17
10.1.1 Инспекција на Гасна Турбина	19
10.2. Планирани и Реализирани подобрувања на опремата.....	20
10.3. Статистички показатели во 2022 година	21
10.4. Обем на задолженија и реализирани работи	23
10.5. Распределба на трошоците во одделот за одржување	25
10.6. Планирани годишни активности на Одделот за БЗР и ЗЖС	25
10.7. Обуки	26
10.8. Реализација на целите и предлози за подобрувања во 2023 година.....	26
11. ЖИВОТНА СРЕДИНА И ЦДМ	27
11.1. Животна средина	27
11.2. Проектен плански документ за чист развој (ЦДМ) кон протоколот од Кјото	28
12. ПРАВНО - АДМИНИСТРАТИВНИ РАБОТИ	28
12.1. Историјат на промени на членови на органите на управување	29
12.2. Историјат на промени на членови на надзор	29
12.3. Судски предмети	29
12.4. Позначајни договори и големи зделки:.....	30
13. ИНСПЕКЦИСКИ НАДЗОР И КОНТРОЛИ	31

1. ВОВЕД

Компанијата ТЕ-ТО АД Скопје во 2022-ва година оствари недоволен финансиски резултат во своето работење. После успешната 2021-та година со остварена нето добивка од 20,6 милиони евра, во 2022-та година добивката се значително се намали и изнесува 11,3 милиони евра со што не се достигнати целите на компанијата во 2022 година согласно планот за поврат на инвестицијата.

Ваквиот недоволен финансиски резултат е заради донесените одлуки на Владата на РСМ кога во услови на прогласени кризни состојби во снабдувањето со електрична и топлинска енергија, ТЕ-ТО АД беше обврзан да испорачува електрична и топлинска енергија по цени далеку пониски од пазарните, пониски и од производните трошоци. Во периодот јануари – март 2022 ТЕ-ТО АД ја испорачуваше електричната енергија на државната компанија АД ЕСМ кој ги снабдува домаќинствата и малите фирми по цени од 20% до 40% пониски од пазарните цени во тој период. Во делот на топлинската енергија ТЕ-ТО АД ги снабдуваше дистрибутерите на топлинска енергија по цени 70% пониски од регулираната цена на топланите во текот на грејните месеци во 2022 година.

Во првиот квартал 2022 година заради горенаведените причини ТЕ-ТО АД оствари загуба од околу 2,2 милиони евра при изгубена добивка од околу 35 милиони евра.

Почнувајќи од Мај 2022 година ТЕ-ТО АД беше ослободен од обврската да испорачува електрична енергија на АД ЕСМ и се врати на слободниот пазар. Тоа беше причината ТЕ-ТО АД да успее на крајот од годината да оствари недоволен, но сепак позитивен финансиски резултат и да успее да ги отплати своите трошоци.

Електраната во 2022-ра година не работеше во месеците Април и Мај кога се спроведоа ремонтните активности. Постројката започна со работа на крајот од Јуни и работеше само по неколку часови во денот се до средината на Август поради неликвидноста добиена од финансиските загуби во првиот квартал и високите цени на гасот.

Основна карактеристика на енергетските пазари во 2022 година беа крајно нарушена ликвидност со голема променливост на цените што го определи и моделот на работа на компанијата кој се засноваше на продажба на електрична енергија во кратки периоди односно месец напред и соодветно купување на природен гас.

Компанијата успешно го реализира планот за реорганизација усвоен од доверителите и одобрен од судот во 2018-та година, навремено плаќајќи ги своите обврски кон доверителите во текот на годината.

Вкупното производство на електрична енергија во 2022-ва година достигна 926,81 GWh, а вкупно продадената електрична енергија 992,1 GWh. Вкупното производство и продажба на топлинска енергија изнесуваше 307,76 GWh.

Изминатата 2022 година уште повеќе го покажа фактот дека ТЕ-ТО АД Скопје е клучен фактор на енергетската стабилност во државата и ја покажува потребата компанијата да биде компензирана за оваа своја функција преку механизмот за плаќање надомест за генераторски капацитет.

2. ПРОФИЛ НА КОМПАНИЈАТА

TE-TO АД Скопје е когенеративна термоелектрана-топлана со комбиниран циклус за производство на електрична енергија и топлина. Постројката користи исклучиво природен гас како погонско гориво.

Комбинираниот циклус подразбира производство на електрична енергија во гасна турбина во отворен циклус и искористување на отпадната топлина од издувните гасови на гасната турбина која се користи за погонување на парната турбина која генерира дополнителна електрична енергија во затворен циклус. На тој начин се остварува ефикасност од над 50% по однос на долната топлинска моќ на природниот гас.

Средно-годишен капацитет на постројката е 220MW за производство на електрична енергија и 160 MW за производство на топлина. Постројката е проектирана да работи во два режима:

- Когенеративен режим (истовремено производство на електрична енергија и топлина), кога ефикасноста на електраната во ваков режим достигнува до 80% во однос на долната топлинска моќ на природниот гас. Произведената топлина се предава на дистрибутивниот топловоден систем во градот Скопје.
- Кондензен режим (производство само на електрична енергија), кога енергетската ефикасност е околу 50% во однос на долната топлинска моќ на природниот гас.

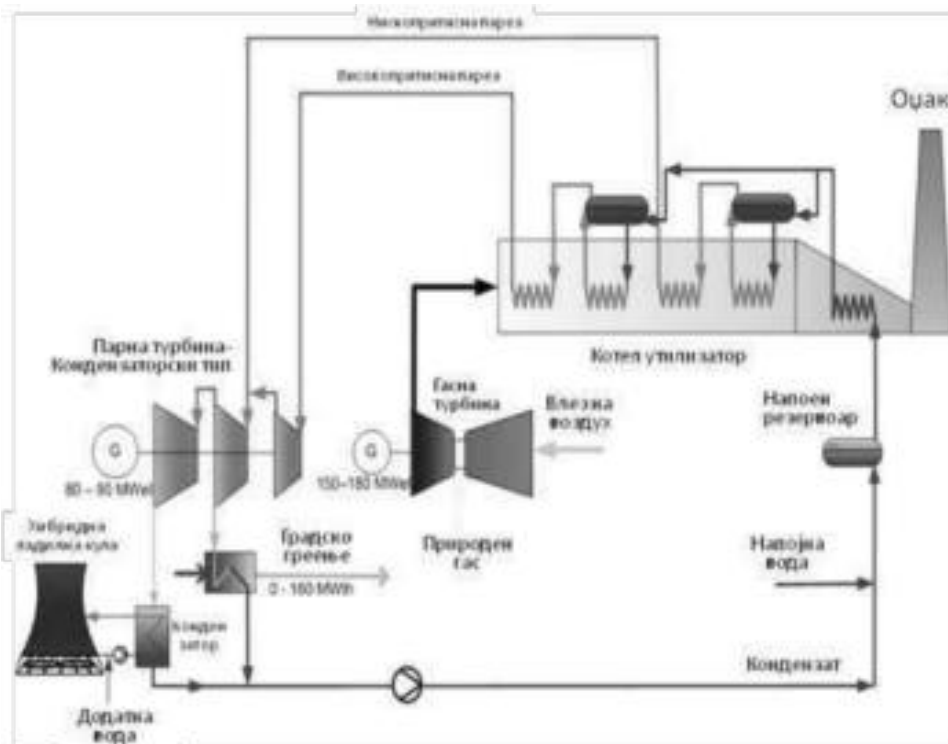
При проектирањето и изградбата на електраната, имплементирани се и почитувани сите позитивни национални и меѓународни законски барања поврзани со животната средина. Особено внимание е посветено на грижата за влијанието на емисиите во воздухот врз животната средина. При самиот дизајн на постројката со имплементирање на најсовремена достапна технологија за ефикасно искористување на енергијата од горивото се постигнуваат ниски емисии на азотни оксиди со користење на 72 специјално дизајнирани ниско емисиони горилници. Дополнително, емисиите на CO₂ се неколкукратно помали во споредба со конвенционалните термоелектрани на јаглен. Со оглед на тоа што единствено погонско гориво е природниот гас, емисиите на сулфурни оксиди, прашина и PM честички се елиминирани.

Постројката се заснова на две-осовинска композиција, составена од една гасна турбина, една парна турбина и два синхрони генератори со сите потребни помошни уреди. Стартувањето, управувањето на режимот на производство и исклучувањето на постројката се изведува од централна контролна соба, преку дистрибуиран DCS контролен систем.

Основниот концепт на постројката се состои од два циклуса за генерирање на енергија. Првиот циклус се јавува во гасната турбина. Воздухот се компримира и потоа се пушта во коморите за согорување. Овде природниот гас, помешан со компримираниот воздух, согорува за да се создаде врел гас со висок притисок кој експандира низ турбината. Турбината го задвижува генераторот кој произведува електрична енергија.

Вториот циклус е парниот циклус. Издувниот гас од гасната турбина е сеуште врел и минува низ котелот утилизатор, каде што топлинската енергија која се наоѓа во издувниот гас се користи за да се добие пара под притисок. Овој уред за искористување на топлината (HRSG - heat

recovery steam generator) е конструиран да биде од тип на природна циркулација со две нивоа на притисок. Генерираната пара се користи за да се придвижи парната турбина каде што се создава дополнителна електрична енергија. Нема помошен оџак за издувниот гас од гасната турбина. Затоа не е можна изолирана работа на гасната турбина од утилизаторот. Во случај на прекинување со работа на парната турбина, пареата произведена во утилизаторот, директно ќе се спроведе (бајпасира) до кондензаторот.

Шематски приказ на процесот (поедноставен приказ)

Освен погоре наведените, дополнителна еколошка предност на постројката ТЕ-ТО АД Скопје во однос на класичните термоелектрани е користење на хибридна ладилна кула наместо конвенционалната влажна разладна кула во процесот на ладење на водата. Овој концепт кој исто така за првпат е применет во земјава, има поволности кон животната средина заради минималната потрошувачка на вода и елиминацијата на перјаница, која е поврзана со испарувањето на разладната вода од кулите.

Во следната табела се прикажани основните технички податоци на постројката ТЕ-ТО АД Скопје:

Опис	Единици	Податоци
Капацитет на генерирање на електрична енергија Бруто Нето Начин на работа	MWel MWel	225 220 основна работа со приближно 8.300h/a оперативни часови
Капацитет на генерирање на топлинска енергија	MWth	max. 160
Гориво Тип LHV Максимална потрошувачка	MJ/Nm ³ Nm ³ /h	природен гас 36 52.000
Очекувани емисии (суви, на 15% O ₂) NO _x емисии CO емисии	mg/Nm ³ mg/Nm ³	< 75 < 100

3. ВИЗИЈА И МИСИЈА

Основна дејност на друштвото за производство на електрична енергија и топлина ТЕ-ТО АД Скопје е когенеративно производство на електрична и топлинска енергија во комбиниран циклус. Друштвото е формирано во 2005 година, со комерцијално производство започна во 2012 година.

Средниот годишен капацитет на постројката е 220 MW за производство на електрична енергија и 160 MW за производство на топлинска енергија.

ТЕ-ТО АД Скопје е независен производител на енергија (IPP) кој ги снабдува со електрична енергија меѓународните пазари и пазарот во Република Северна Македонија, како и пазарот на топлинска енергија во градот Скопје.

3.1. Визија

Визијата на ТЕ-ТО АД Скопје е да биде сигурен, доверлив, безбеден, компетитивен и еколошки прифатлив извор на електрична енергија и топлина, кој брзо и професионално се прилагодува на условите на пазарот, строгите барања на клиентите и општествената заедница за почиста животна средина.

Постојаните заложби за квалитет, подобрување на нивото на професионален однос на вработените и нивна континуирана едукација, како и имплементирање на енергетско-ефикасни и флексибилни решенија ќе придонесат за повисоко позиционирање на ТЕ-ТО АД Скопје на енергетскиот пазар.

3.2. Мисија

Мисијата на ТЕ-ТО АД Скопје е да се обезбеди доволна профитабилност за да се исполнат обврските од планот за реорганизација, да се осигури развој на компанијата и заштитат интересите на акционерите со овозможување поврат на инвестицијата.

ТЕ-ТО АД Скопје има за цел да осигура дека клиентите добиваат енергија произведена во високо-ефикасна енергетска постројка, одржива „environmental friendly“ кон животната средина. Задоволството на клиентите, акционерите и деловните партнери е индикатор за развојот на компанијата во вистински правец, со професионалност и посветеност на вработените.

ТЕ-ТО АД Скопје настојува да го подобри процесот на производство на електрична енергија и топлина, да се прилагодува кон новите барања на енергетскиот систем во државата од аспект на енергетска ефикасност и понуда на регулациони системски услуги, со цел да придонесе во енергетската транзиција и поголемо учество на обновливите извори на енергија.

Дополнително, земајќи во предвид дека компанијата постои и за корисниците, зголемувањето на доверба кај корисниците е од највисок приоритет и важност. Професионалноста, квалитетот и ефикасноста во исполнувањето на обврските резултираат во задоволни корисници. Во таа насока е и мисијата на компанијата, одговорно да продолжи со постојано унапредување на производниот систем за електрична енергија и топлина, со цел да обезбеди доверлив, енергетски ефикасен и еколошки прифатлив извор на енергија за корисниците.

4. ОРГАНИЗАЦИСКА СТРУКТУРА И УПРАВУВАЊЕ СО ЧОВЕЧКИТЕ РЕСУРСИ

Кадарот со кој располага Друштвото за производство на електрична енергија и топлина ТЕ-ТО АД Скопје е составен од врвни професионалци. Човечкиот ресурс претставува водечка сила и основна вредност на Друштвото. Стратешката определба на менаџментот е негување на постоечкиот кадар и отворање можности за негов континуиран развој.

Кадарот со кој располага ТЕ-ТО АД Скопје е избран и се избира согласно знаења и способности кои се базирани на специфичните потреби во секој сектор.

ТЕ-ТО АД Скопје го следи развојот на вработените преку мерење на компетенциите потребни за извршување на работните задачи. Преку мерење се идентификуваат оние компетенции кај вработените кои треба да се развиваат во иднина за поефикасно остварување на секторските и на компаниските цели. Откако компетенциите на кои треба да се работи се идентификувани, се организираат обуки, менторство и адекватни методи за нивно подобрување со што се гради компетентен кадар кој е спремен да одговори на сите предизвици со кои се соочува Друштвото. Мерењето на компетенциите се спроведува еднаш на две години.

Заедно со извршувањето на работата, паралелно тече и процесот на постојано надградување на знаењата и надоолнување на вештините во работата заради ефикасно справување со предизвиците кои произлегуваат од работењето, но и со постојаните новини и унапредување во доменот на енергетиката.

ТЕ-ТО АД Скопје се стреми да биде во тек со современите трендови применувајќи нови иновации поврзани со природата на работата. Постојаното надградување на персоналот и усвојувањето на нови знаења, стекнување на нови, дополнителни вештини, се составен дел од обуката на персоналот на ТЕ-ТО АД Скопје.

Обуките во континуитет се реализираат преку работните процеси, но се посетуваат и обуки кај произведувачи, или сертифицирани застапници на опрема вградена во електраната. Обуките се реализираат преку учество на конференции, семинари или советувања во области поврзани со работата на Друштвото.

Согласно законската регулатива, вработените во секторот производство поседуваат сертификати за работа со уредите вградени во електраната. Услов за полагањето на стручните испити е соодветено работно искуство. Постојаното надградување на знаењата на кадарот се спроведува во континуитет и претставува алатка за оспособувањето на вработените за успешна подготовка и полагање на неопходните стручни испити, но и за успешна работа со уредите, опремата и процесите кои во електраната.

Персоналот во континуитет покажува висока свест и одговорност за својата работа и презема иницијативи за професионално лично унапредување и надградување. Постојано се следат настаните и трендовите за ваков тип на постројки и особено е важно дека постои проток и интерна размена на информации и знаења со што се дава особен придонес за успешна тимска работа и постигнување добри резултати.

Организацијата на работата се одвива според утврдените области на дејствување распределени по сектори, при што секој сектор е задолжен со исполнување на својот дел од обврските. Бројот на вработени и организациската структура придонесуваат за компактност во реализација на работните задачи и непосредна соработка и комуникација меѓу засегнатите сектори, а понекогаш и на сите сектори, зависно од барањата кои ги поставува извршувањето на конкретните задачи.

На почетокот на 2022-та година ТЕ-ТО АД Скопје имаше 55 вработени, додека на крајот од годината бројот на вработени достигна 63 работници. Зголемувањето се должи пред се на зголемениот обем на работни задачи во компанијата.

Согласно утврдените работни места, пополнетоста на крајот на 2022 година е следната:

Генерален директор	1 извршител
Советник на генералниот директор	1 извршител
Административен директор	1 извршител
Административен асистент/Архивар	1 извршител
Раководител на возен парк и обезбедување	1 извршител
Технички директор	1 извршител
Инженер за техничка поддршка и контрола на квалитет	1 извршител
Раководител на производство	1 извршител
Планер во производство	1 извршител
Сменоводител	5 извршители
Помошник во производство	15 извршители
Раководител на одржување	1 извршител
Одговорен инженер за подготовка и планирање на работниот процес во одржување	1 извршител
Главен инженер за електрично одржување	1 извршител
Главен инженер за машинско одржување	1 извршител
Главен инженер за инструментација и контрола	1 извршител
Помошник на ГИ за електрично одржување	2 извршители
Помошник на ГИ за машинско одржување	3 извршители
Машински техничар	1 извршител
Помошник на ГИ за инструментација и контрола	2 извршители
Инженер за хемиски процеси	2 извршители
Инженер за арх. тех.кореспонденција и кореспонденција	1 извршител
ИТ Инженер	1 извршител
Сервисер за информатичка опрема и технологија	1 извршител
Комерцијален директор	1 извршител

Аналитичар за анализа и обработка на податоци	1 извршител
Помошник-трговец и аналитичар за енергенси	1 извршител
Трговец за електрична енергија/аналитичар за пазари на електрична енергија	1 извршител
Одговорен инженер за бизнис развој	1 извршител
Директор за финансии и сметководство	1 извршител
Сметководител	1 извршител
Раководител на сектор за логистика и набавки	1 извршител
Стручен соработник за набавки	1 извршител
Магационер	1 извршител
Директор за правни работи	1 извршител
Одговорен инженер за животна средина, ЦДМ и ИСО стандарди	1 извршител
Стручно лице за БЗР и одговорен инженер за градежни работи	1 извршител
Референт за безбедност и здравје при работа и ППЗ	1 извршител
Хигиеничар	2 извршители

5. БЕЗБЕДНОСТ

5.1. Безбедност и здравје при работа (БЗР)

Во текот на 2022 година во ТЕ-ТО АД немаше повреда на вработени на работно место.

Со цел да се подигне нивото на знаење на вработените во делот на прва помош, покрај вообичаената обука што претходно ја имаат поминато, за сите вработени во техничкиот сектор беше реализирана обука за прва помош – напредно ниво.

Основни обуки за БЗР беа реализирани за сите ново вработени, а беа подготвени и Проценки на ризик за новоформираните работни места.

Редовно се вршени контроли за почитување на мерките за БЗР и за секој кој работи на територијата на ТЕ-ТО АД е направено безбедносно воведување и издадена е дозвола за влез.

Согласно Законот за техничка инспекција и законот за БЗР сите потребни испитувања на опремата и средствата за работа редовно се извршуваат од овластени фирми.

Со цел да се зголеми безбедноста по вработените при ракување со опремата од хемиските системи, реализирани се следните технички подобрувања:

- Замена на постојните дневни резервоари за дозирање NaOCl и 3DTrassar 487 во базенот на ладилните кули со нови, со поголем капацитет, за да се намали бројот на дополнување на хемикалиите од секој 3ти ден на секој 10ти ден;
- Замена на постојните резервоар за HCl во постројката за третирање на отпадни води, со нов;
- Изградена надстрешница (структура) во надворешен магацин за складирање на IBC танкови со хемикалии.

5.2. Противпожарна заштита (ПП)

Во 2022 година беше ангажирана фирмата „Фирекс“ - Скопје заедно со специјалисти од компанијата „Вир Системи“, Србија, за сервисирање/испитување и тестирање на стабилните инсталации за откривање, јавување и гасење на пожари и откривање на експлозивни смеси (Minimax и Silvani) во ТЕ-ТО АД како и хидрантската опрема, согласно годишната обврска согласно Законот за ПП заштита. Годишното испитување на целокупниот ПП систем во ТЕ-ТО АД е реализирано во текот на месец јуни 2022 година.

Сите надворешни ПП апарати се тестирани два пати годишно, во јуни и декември 2022 година, додека сите внатрешни апарати еднаш годишно во јуни 2022 година, согласно Законот за ПП заштита.

Сите тестирања на ПП системот на месечно ниво предвидени со интерните упатства редовно се изведуваа од страна на Стручното лице за ПП заштита и операторите од одделот Производство.

Извршени се корекции на постојната опрема во електраната согласно увидувањата на одделот за БЗР и инспекциските наоди при годишното тестирање на ПП системот. Со цел да се подобри функционалноста и безбедноста на ПП опремата извршена е замена на стариот резервоар за ПП пена во просторијата на гасниот компресор.

5.3. Заштита и спасување

Во делот на Заштита и спасување, Процената на загрозеност од природни непогоди, епидемии, епизоотии, епифитотии и други несреќи не е менувана. Правилникот за ПП заштита не е менуван.

Во 2022 година немаше потреба од обука за вработените кои се во единицата за Заштита и спасување, согласно законот за Заштита и спасување.

5.4. Осигурување

После спроведена постапка за избор на компанија за колективно осигурување на вработените од последици од несреќен случај за 2022 година, како најповолна понуда беше избрана понудата на Eurolink Осигурување. Во текот на 2022 година беа реализирани четири оштетни побарувања од вработените во ТЕ-ТО АД Скопје согласно полисата за колективно осигурување на вработените од последици од несреќен случај.

Осигурувањето на опремата на ТЕ-ТО АД Скопје во 2022 година е преку Триглав Осигурување како “fronting” компанија и Alfa Insurance како реосигурител. Во текот на 2022 немаше пријавено штети на опремата во ТЕ-ТО АД Скопје.

6. ФИНАНСИСКИ РЕЗУЛТАТИ ОД РАБОТЕЊЕТО

Во 2022 година ТЕ-ТО АД Скопје оствари вкупни оперативни приходи од работењето во износ од 19.775.616 илјади денари. Структура на оперативните приходи во 2022 година:

- Приходи од продажба на електрична енергија	18.860.663 илјади денари
- Приходи од продажба на топлинска енергија.....	410.797 илјади денари
- Приходи од продажба на природен гас	503.753 илјади денари
- Останати приходи	338 илјади денари
- Приходи од наемнини.....	65 илјади денари

Во 2022 година ТЕ-ТО оствари вкупни расходи од 18.921.863 илјади денари, од кои најголемо учество имаат следниве расходи:

- Набавка на гас, транспорт и царина за сопствени потреби	17.228.796 илјади денари
- Набавка на електрична енергија за продажба	598.311 илјади денари
- Набавка на гас за продажба	494.275 илјади денари
- Трошоци за амортизација	379.660 илјади денари
- Трошоци за вработените	91.739 илјади денари
од кои трошоци за менаџерски бруто плати	8.883 илјади денари
- Останати оперативни трошоци	129.082 илјади денари

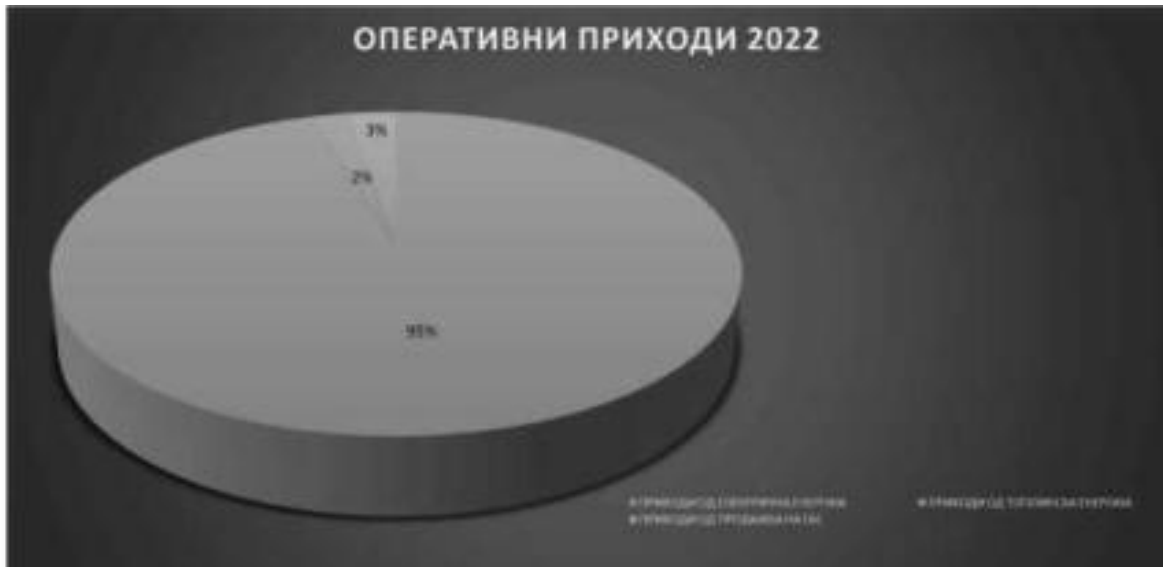
ТЕ-ТО АД Скопје во 2022 година оствари добивка пред оданочување од 781.738 илјади денари, односно нето добивка во износ од 696.398 илјади денари. Добивката ќе биде пренесена во акумулирана добивка.

Со Решение на Основен суд Скопје II Скопје број 3 СТ 124/18 и 160/18 од 14.06.2018, кое е правосилно и извршно, Планот за реорганизација на ТЕ-ТО АД Скопје се одобри и стана правосилен на 30 август 2018. Со ова Решение ТЕ-ТО АД Скопје е задолжено да изврши отпис на обврските кон доверителите на ТЕ-ТО АД Скопје со необезбедени побарувања во висина од 90%, а останатите 10% ќе доспеат за плаќање во 2028 и 2029 година. Во периодот од носењето на решението до 2028 година, ТЕ-ТО АД Скопје е должно да ги отплаќа кредитите кон Ландес Банка Берлин од Германија и Комерцијална Банка АД Скопје кои се обезбедени доверители согласно кредитните договори. За побарувањата на банките не е направен отпис. ТЕ-ТО АД Скопје е должно да го исполнува Планот за реорганизација се до 2030 година.

Во текот на 2022 година ТЕ-ТО АД Скопје навреме ги плати ратите кон Ландес Банка Берлин, а кредитот од Комерцијална Банка АД кој беше составен дел на Планот за реорганизација во целост е вратен во 2020 година. Со ова, ТЕ-ТО АД Скопје во 2022 го исполни Планот за реорганизација.

Групацијата на 31 Декември 2022 година има тековни средства кои се поголеми од тековните обврски за 1.156.145 илјади денари.

Во прилог е даден графички приказа процентурално учество на приходите во вкупните оперативни приходи 2022.

7. УПРАВУВАЊЕ СО КВАЛИТЕТ ISO 9001:2015

Во ноември 2022 година сертификационото тело MQS ја изврши редовната проверка согласно барањата на Стандардот за управување со квалитет ISO 9001:2015.

За време на проверката со раководството на компанијата и одговорните лица на проверуваните процеси, беа анализирани следниве аспекти:

- Политика, мисија, визија, бизнис стратегија;
- Контекст, ризици, закани со особен осврт на ризиците поврзани со пазарите за електрична енергија и снабдување со гас, престанокот на дејноста на компаниите од групацијата на БЕГ АД и влијанието врз работењето на ТЕ-ТО АД Скопје,
- Ефективност на планираните цели и нивна интеграција со бизнис целите.

Проверувачот потврди дека Системот за управување со квалитет ги задоволува барањата на Стандардот за квалитет ISO 9001:2015.

Кон крајот на 2022 година распишан е тендер за ресертификација по ISO 9001:2015, како и за воведување на системот за управување со животна средина ISO 14001 и системот за безбедност и здравје при работа ISO 45001 во ТЕ-ТО АД Скопје.

8. ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧНА И ТОПЛИНСКА ЕНЕРГИЈА

8.1. Постигнати резултати

Во текот на 2022-ра година електраната ТЕ-ТО АД го задржа позитивниот тренд на редовно работење за производство на електрична и топлинска енергија. Притоа електраната работеше значаен број часови и во таканаречен “пик” режим со 114 старт/стоп циклуси во текот на годината.

Електраната работеше вкупно 4674 работни часови, односно во просек 41 работен час по реализиран старт.

Во 2022-ра година вкупно беа остварени 238 комерцијални работни денови, што претставува намалување во однос на претходната година кога беа остварени 303 комерцијални работни денови. Остварено беше следното месечно производство:

Месец:	Производство Електрична Енергија	Производство Топлинска Енергија
	MWh	MWh
Јануари	98.805,43	62.488
Февруари	132.006,25	75.655
Март	158.007,8	70.954
Април	27,43	0
Мај	524,46	0
Јуни	2.541,85	0
Јули	43.355,46	0
Август	94.672,75	0
Септември	143.300,83	0
Октомври	700,77	0
Ноември	123.603,30	35.985
Декември	129.267,36	62.675
ВКУПНО:	926.813,69	307.757

Оствареното производство во текот на 2022-ра година е трет највисок резултат на производство на електрична и на топлинска енергија во досегашното 11 годишно работење. Подобри резултати беа остварени во 2021-ва година (1,503,242 MWh електрична со 357,848 MWh топлинска енергија) и во 2020-та година (1,066,988 MWh електрична со 257,063 MWh топлинска енергија).

Во текот на 2022-ра година, системите оперираа стабилно без поголеми проблеми односно отстапување од номинираното производство. Вкупниот дебаланс од номинираното производство изнесуваше 0,11% или 1000 MWh. Вкупното производство на електрична енергија во 2022-ра година изнесуваше 926,814 GWh, додека вкупното производство на топлинска енергија изнесуваше 307,75 GWht. Споредено со 2021-ва година се добиваат следниве резултати:

Година	Произведена ел. енергија GWh	Произведена топлинска енергија GWht	Дебаланс електричен
2022	926,814	307,75	0,11 %
2021	1.503,24	357,85	0,22 %
разлика	- 576,426	- 50,1	- 0,11 %

Намаленото производство од 576 GWh електрична и 50 GWht топлинска енергија, се должи на влошените комерцијални услови за работење, односно високата цена на природниот гас, а релативно ниска цена на електрична енергија во ноќните часови, како и несоодветно ниска цена на топлинска енергија наметната од регулаторната комисија за енергетика и одлуките на Владата на РСМ по основ на прогласена кризна состојба, која не кореспондираше со трошоците за природниот гас.

Во текот на 2022-ра реализирана е терциерна регулација mFRR+ од вкупно 2.964 MWh и mFRR- од вкупно 19.642 MWh кон високонапонската мрежа на МЕРСО. Се забележува тренд на зголемување на користењето на системските услуги споредено со претходните години.

Електраната во 2022-ра година не работеше во месеците Април и Мај кога се спроведоа ремонтните активности. Постројката започна со работа на крајот од Јуни и работеше само по неколку часови во денот се до средината на Август поради неликвидноста добиена од финансиските загуби во првиот квартал заради одлуките на Влада на РСМ по основ за прогласена кризна состојба и високите цени на гасот.

Годишен преглед на оперативни часови на електраната, мерени на ниво на гасна турбина:

Оперативни часови на Гасна турбина	2022	2021	2020	2019	2018
Еквивалентни часови - ЕОН	6,095	7,415	5,631	5,612	5,414
Оперативни часови - WHO	4,706	7,063	5,141	4,465	3,564
Циклични настани WCE	139	35	49	115	185
Стартови	114	16	49	110	155
Оперативни часови - OH	4,674	7,029	5,140	4,466	3,563

Доколку се споредат вредностите во 2022-ра година со вредностите во претходните две години, се забележува дека имаме зголемување на бројот на стартови, а намалување на работните оперативни часови. Се забележува враќање на “пик” оперирањето на постројката кое што беше карактеристично за периодот од 2014-та до 2019-та година.

Доколку се погледнат главните индикатори на перформанси во одделот Производство за 2022-ра година, се заклучува дека сите се во поставените граници. Факторот Расположливост (Availability) изнесуваше 78%, односно 22,3% планирана недостапност и само 0,03% непланирана недостапност (само 2,5h).

Во текот на 2022-ра година се регистрирани два случаи на непланирана недостапност. Прв пат во месец септември, поради проблеми со главниот гасен вентил за итно исклучување на електраната, предизвикан од операторот на гасниот систем ГАМА. Втор пат во месец декември поради испад на електраната при процес на стартување од заштитна логика. Фактот што непланирана недостапност од 0,03 % е многу ниска, укажува дека во текот на 2022-ра година лесно и без застои се надминувале сите технички проблеми.

Во планираната недостапност од 22,3% најголем удел имаат комерцијалните услови за работа на постројката во месеците април и октомври, како и неликвидноста на компанијата во летниот период после реализацијата на одлуките на Владата.

Во година без генерален ремонт, со соодветни комерцијални услови, активностите за одржување би биле лимитирани во времетраење од еден месец, со што достапноста на електраната би била повеќе од 92%.

Факторот Дебаланс е значително под проектираните вредности од < 0,5%, односно истиот изнесуваше само 0,11%.

Факторот Доверливост при стартување, чија целна вредност е над 98%, изнесуваше 98,25%.

Од 114 планирани стартови при 2 старта имаше проблем и доцнење при реализација на номинациите. Едниот проблем настана при стартот на 24-ти јули, поради висока амбиентална температура > 38°C за време на работа на гасниот компресор во рецикулација, системот за ладење не можеше да ја постигне зададената температура на излез на компресорот, при што дојде до заштитно исклучување на истиот. Вториот проблем настана на 25-ти декември, поради откажување на механизмот за следење на позицијата на контролниот вентил за ниво во нископритисниот резервоар, електраната мораше да биде исклучена при процесот на стартување.

Ефикасноста на електраната исто така беше на високо ниво, средната ефикасност во текот на 2022-ра година во когенеративен режим изнесуваше 63,62% во однос на долната топлинска моќност на природниот гас.

8.2. Проектирани индикатори на перформансите за 2023-та година

За 2023-та година очекувно е Распожливоста на електраната да остане на нивото од 75% до 85%, додека непланираната недостапност да изнесува под 0,5%.

Проектираната вредност за Дебалансот е истиот да се движи околу 0,2% и да биде под предвидениот моментален таргет од 0,5%.

За очекување е Доверливоста при стартување и Ефикасноста да се движат на високо ниво и да изнесуваат околу 98% и 60-64% соодветно.

Поради комерцијални причини и цената на гасот, производството не може прецизно да се прогнозира. За очекување е продолжување во голем дел од работењето со пик/вршен режим на работа со чести прекини од комерцијални причини.

9. ТРГОВИЈА И РЕАЛИЗАЦИЈА НА ПРОИЗВОДСТВОТО

Во текот на 2022-та година компанијата се соочи со отежнати услови за работа на пазарот. Дрasticниот раст на цените на електричната енергија и гасот на регионалните берзи, доведе до банкрот на 10-тина деловни партнери. Останатите компании, вклучително и ТЕ-ТО АД Скопје се соочија со потреба од огромен ликвиден капитал за сервисирање на тековното работење, што придонесе до намалување на ликвидноста на пазарите.

Ликвидноста на пазарот во Македонија се намали и поради големите загушувања на преку граничните капацитети, што го оневозможува ефикасниот увоз/извоз на електрична енергија. На ликвидноста на пазарот негативно влијаеше и продажбата на електрична енергија по цени значително пониски од пазарната цена од страна на АД ЕСМ кон голем дел од либерализираниот пазар: ЕВН Хоме, ЕВН Дистрибуција, МЕПСО итн... Ова доведе пазарот на електрична енергија да има значително лоша ликвидност и значително отежната продажба на електричната енергија.

Заради ваквата состојба со пазарот на електрична енергија, ТЕ-ТО АД Скопје беше приморан да објавува месечни повици за продажба на електрична енергија, без можност да го фиксира производството на подолг временски период.

Освен во периодот јануари - март кога со одлука на Владата, ТЕ-ТО АД беше обврзан да ја испорачува енергијата на ЕСМ, во останатите месеци ТЕ-ТО АД ја продаваше електричната енергија на долгогодишните партнери кои останаа да функционираат на пазарот, на месечна, дневна и Intra-day основа.

Со цел оптимизација на производството на електраната и обезбедување на дополнителна добивка ТЕ-ТО АД Скопје купуваше електрична енергија од деловните партнери. Дополнително, компанијата беше активна на пазарот на системски услуги овозможувајќи терциерна регулација за потребите на МЕПСО.

Преку примена на сите наведени производи, ТЕ-ТО АД Скопје успеа да ја реализира следната продажба на електрична енергија:

2022	Номинирано производство на ЕЕ (MWh)	Продадена ЕЕ (MWh)
јануари	99,696	100,032
февруари	132,193	132,329
март	159,749	160,178
април	41	41
мај	537	537
јуни	2,543	2,543
јули	43,647	43,671
август	98,722	98,733
септември	150,155	150,776
октомври	700	700
ноември	147,046	148,065
декември	153,778	154,491
Вкупно	988,807	992,096

Во 2022-та година ТЕ-ТО АД Скопје купуваше природен гас на македонско - бугарската граница, како и од македонски трговци.

Гасот се користеше за потребите на производство на електраната, како и за препродажба кон регулираниот производител на топлинска енергија, компанијата ПТБЕ. Условите на продажба на гасот кон ПТБЕ беа согласно условите од јавната набавка организирана од купувачот.

Набавени количини на природен гас во 2022-ра година:

2022	Гас за сопствени потреби (Nm ³)	Продаден гас (Nm ³)
јануари	22.943.752	5.752.906
февруари	29.765.313	1.475.522
март	34.382.376	-
април	6.683	-
мај	159.433	-
јуни	587.928	-
јули	9.177.575	-
август	19.885.544	-
септември	28.866.747	-
октомври	-	-
ноември	26.671.056	-
декември	27.664.076	-
вкупно	200.110.483	7.228.428

Произведената топлинска енергија беше испорачувана во системот за централно греење во град Скопје. Испорачана топлинска енергија, прикажана по месеци изнесува:

2022	Топлинска енергија (MWh _t)
јануари	62.488
февруари	75.655
март	70.954
април	-
октомври	-
ноември	35.985
декември	62.675
вкупно	307.757

10. СЕРВИСИРАЊЕ, ОДРЖУВАЊЕ И РЕМОНТНИ АКТИВНОСТИ

Во 2022 година Одделот за Одржување ги реализираше своите активности како одделна организациона единица со дефиниран специфичен обем на активности и задолженија. Одделот е раководен од раководител, кој ги координира активностите помеѓу одделните групи во Одделот за одржување при што ја координира работата со одделите за производство, финансии и набавки.

Одделот за одржување е организиран во пет работни групи и тоа: група за одржување на електрична опрема и инсталации, група за одржување на машинска опрема и инсталации, група за одржување на инструментација и системи за контрола, група за хемиски процеси како и група за подготовка и планирање на работниот процес во одржување и архивирање на техничка документација.

Кон крајот на 2022 година вработен е машински инженер во работната група за одржување на машинска опрема и инсталации, а во рамките на одделот се формираше и ИТ група.

10.1. Активности

Во периодите Јануари – Март 2022, Јули – Септември и Ноември - Декември 2022, работните групи од Одделот за одржување беа вклучени во процесот на одржување на опремата во електраната при погонски услови. Извршителите од Одделот беа директно вклучени во решавање на проблемите поврзани со функционирањето на деловите на опремата, дефектите кои се јавија во тој период и ажурирањето на документацијата поврзана со набавка на резервни делови и потрошен материјал. За активностите чија реализација беше потребно постројката да биде во застој, беа реализирани во текот на ремонтниот период и во месец октомври.

Во ремонтниот период од април до крајот на јуни како и при застојот во месец октомври, задачите реализирани од Одделот опфаќаа организирање и реализација на активностите за решавање на дефектите кои не можеа да се реализираат во погонски услови, реализација на планот за превентивно и предиктивно одржување како и на периодичните инспекции.

Најважни активности во 2022 година:

- АЗ Инспекција на Гасната Турбина (ГТ);
- Периодична инспекција од голем обем на системите за возбуда и стартување на генераторот на Гасната Турбина (SFC/SEE 425/2000R) и системот за возбуда на генераторот на Парната Турбина (SEE320/1550R);
- Периодична инспекција на Парната Турбина (ПТ) од мал обем која опфати проверка на прскалките и задниот ред на лопатки од турбината како и проверка и тест на сите акумулатори на притисок;
- Замена на S90 хидраулична единица за заштита на ПТ;
- Преглед и обработка на лизгачките прстени од системот за возбуда на генераторот на ГТ со цел да се изврши корекција (обработка/огрубување) на истите со метод на абразија, како и на спиралниот жлеб на генераторот;
- Периодично тестирање и калибрација на против пожарна и инструментална/контролна опрема од ГТ, опрема и инсталации за детекција на гас (Tantronik);
- Бороскопска инспекција на внатрешноста на резервоарот за сурова вода;
- Периодичен (годишен) преглед на CO06 Блок (Генераторски) Трансформатор и неговата придружната опрема; Преглед и мерење на капацитивноста и $\tan\delta$ на проводните изолатори на трансформаторот; Мерење на содржина на вода во хартиената изолација; Заменети се сите заптивни елементи на високонапонските проводни изолатори, неутрална точка, ВН купола, фланши на маслената инсталација, инспекциски отвори;
- Периодичен (годишен) преглед на CO04 Трансформатор за сопствени потреби со придружната опрема и регулационата склопка; Мерење на содржина на вода во хартиената изолација;
- Периодичен (годишен) преглед на CO08 Трансформатор за стартување на гасната турбина со придружната опрема;
- Периодичен (годишен) преглед на CO09 Трансформатор за итни (хавариски) потреби со придружната опрема и регулационата склопка; Мерење на содржина на вода во хартиената изолација;
- Сервисиран е актуаторот на ESD вентилот за исклучување во итни ситуации, инсталиран на гасната линија;
- Периодичен преглед (внатрешен и надворешен преглед и проверка на интегритет) на главниот парен кондензатор, на кондензаторот за производство на топлина како и на атмосферскиот сад за дренажа;
- Заменета е оштетената вакуум пумпа (NASH, type: TC8/7) со нова;
- Инспекција и чистење на плочестиот изменувач на топлина од затворениот систем за ладење;
- Периодична инспекција и чистење на резервоарот за дренирање на котелот утилизатор на отпадна топлина;

- Заменет е постоечкиот електронски уред за корекција на зафатнина при мерење на проток на гас тип FlowWeb, производ на Пиетро Фиорентини, инсталиран во Гасната мерна станица со нови мерни единици тип ЕК280, производ на Елстер.

Во 2022 година беше извршена ре-сертификација на ISO 9001 стандардот за управување со квалитет во што беа активно вклучени вработените во Одделот.

10.1.1 Инспекција на Гасна Турбина

Во мај 2022 беше извршена А3 инспекцијата која воедно е првата А - инспекција направена на гасната турбина после големиот ремонт Ц1 кој беше направен во мај 2021 година. Во месец октомври беше направена инспекција од мал обем и бороскопски преглед на турбинската и компресорската секција на гасната турбина. Со овие инспекции се изврши:

- Бороскопска инспекција на турбината и компресорската секција на турбината;
- Преглед на комората за согорување, преглед и проценка на состојбата на турбинските горилници и копја, преглед на првиот степен од гасната турбина (турбинските лопатки);
- Преглед на состојбата на просторот за спречување на истекување на чадни гасови (GT Plenum), состојбата на тунелот кон лежиште бр.1 (NDE), изолационите касети од лежиштето бр.1 (NDE);
- Проверка на соосноста на роторот и извршена корекција на носачот на статорски лопатки на компресорот, CVC 0.2mm на лево и на носачот на статорски лопатки на ГТ, TVC 0.3mm надолу;
- Преглед на горилниците и мониторите на пламен;
- Преглед на всисниот воздушен модул на гасната турбина (всисна решетка, филтерски секции, конусен дел), всисна комора во воздушниот компресор со регулационен елемент (VIGV) и преглед на второто лежиште на гасната турбина;
- Преглед на издувната секција на гасната турбина (состојба на лопатките од 5-тиот степен, ТАТ мерење, заштитните и изолациони лимови, состојба на конусот - дифузорот помеѓу гасна турбина и котел утилизатор);
- Преглед на вентилите и пригушувачот за звук на системот за испуштање воздух од компресорот (Blow-Off) вклучително и NDT инспекција на заварените точки;
- Бороскопска инспекција на горилник бр. 109;
- Замена на заптивен сет на актуаторот на VIGV (систем за подесување на нападниот агол на статорските лопатки пред компресорот од гасната турбина).

Гасната турбина беше пробно стартувана на 26 мај 2022 година, а на 28 јуни 2022 година почна со комерцијална работа .

Оперативните часови на кои е извршена А3 инспекцијата се:

Вкупен број на стартови	826
Оперативни саати	35.132
Еквивалентни оперативни саати	47.915

Во инспекцијата беа вклучени следните компании:

- GE Power преку својата компанија FieldCore со која TE-TO има склучено долгогодишен договор за одржување на Гасната Турбина на база на супервизија. Целата активност се извршуваше согласно QCP (Quality Checkpoint)-планот кој секојдневно се ажурираше со FieldCore TFA (Technical Field Advisor).
- Монтинг Енергетика – локална компанија за извршување на ремонтните активности;
- ЈУ-СМ локална компанија за монтирање на скеле секаде каде е потребно;
- ЕСС Инженеринг локална компанија за недеструктивно испитување на опремата, испитување со пенетранти и радиографско испитување на опремата;

10.2. Планирани и Реализирани подобрувања на опремата

Во текот на 2022 година вработените во Одделот за Одржување, во тесна соработка со Одделот за Производство, предложија мерки за подобрување на технолошкиот процес со кои се зголемува расположливоста и надежноста на процесот како и сигурноста во ракувањето на опремата.

Мерките кои беа одобрени од Менаџментот и се реализирани, се следните:

- Замена на инструменти за мерење на катјонска кондуктивност во примероците на пареа од HP/LP Saturated (заситена пареа) и Superheated steam (прегреана пареа) во системот за земање примероци а со цел да се подобри расположливоста и оперативноста на системот;
- Инсталација на систем за мониторирање на маслото во 110 kV проводни изолатори на Блок (генераторски) трансформаторот и неутралната точка на трансформаторот;
- Инсталација на систем за мониторирање на маслото во регулационата склопка на UAT - Трансформатор за сопствени потреби;
- Замена на светилките во управна зграда со енергетски ефикасни LED;
- Инсталирање на нивомер за регистрирање високо ниво на вода во јамата за собирање на испуштена вода од ладилни кули и на водот за испорака на топлина кон ТО Исток, со дојава во ДЦС (Корективна мерка);
- Извршена санација/подобрување на недостатоците на системите за одвод на вода (дренирање) од ГТ модулите, за да се спречи појавата за висока влажност во модулите;
- Подобрување на катодната заштита со инсталирање на дополнителни аноди помеѓу ГИС и постројката за третирање на отпадни води како и помеѓу ГТ и надворешен магацин;
- Заменети трансмитери и контролер (Gas Detector system) за детекција на CH₄ и O₂ во халата на гасниот компресор, со нов тип на трансмитер и контролер (Регард);
- Произведен и вграден нов систем за испуштање/празнење на отстранувачот на маслени пареи од резерворот за масло на гасна турбина;
- Инсталирана е нова линија за инструментален воздух од CO26 до CO19, просторија со N2 генератори и придружна опрема;
- Префабрикување на носечка конзолна конструкција за монтирање на витло за транспорт на товар до 500 кг и монтажа на платформа на котел утилизаторот на отпадна топлина;
- Инсталирање на напојување за новата IT опрема чија инсталација е започната;

- Започната е замена на оптичкиот комуникациски кабел за комуникација помеѓу ГИС и Националниот Диспечерски Центар МЕРСО;
- Започната е монтажа на Фотоволтаици на кровот од структурата на парната турбина.

Сите овие подобрувања влијаат на расположивоста и доверливоста на опремата со цел намалување на процентот на непланирана недостапност, а дел од нив ја подобруваат енергетската ефикасност на објектот.

10.3. Статистички показатели во 2022 година

Во рамките на одделот за одржување декларирани се 4 потпроцеси со следните зададени цели на реализација:

Потпроцес	КПИ	Цел
Планирано одржување	Процент на реализирани инспекции во однос на планираните	100 %
Тековно одржување	Расположливост / Стартна расположливост	мерлив во одделот Производство
	Број на решени пријави на дефект во однос на издадени пријави на дефект	> 85 %
Технички преглед и периодични испитувања на опрема согласно закон	Процент на реализирани инспекции во однос на планираните	100 %
Управување со мерна опрема и калибрација	Процент на калибрирани/верифицирани мерни инструменти во однос на планираните	100 %

Специфичните индикатори на реализирани задолженија на крајот од 2022 година во процесот на одржување е даден во табеларен облик во продолжение:

Процесни индикатори	План	Законски	Калибрација	Решени дефекти
Администрација	92.3%	100%	-	95.1%
Хемиски процеси	100%	-	-	96.8%
Електро одржување	98.1%	100%	-	99.5%
Инструментација и контрола	84.2%	-	100%	94.7%

Машинско одржување	76.8%	100%	-	94.4%
Одржување на ГЕ (Алстом) опрема	93.5%	-	-	94.4%
Вкупно	92.0%	100%	100%	95.8%

Овие индикатори укажуваат на успешна вкупна реализација на планот, а производните резултати и расположливоста на опремата тоа и технички го потврдуваат. Сепак, не сите планирани активности се реализирани во планираните временски рамки. Нереализираните планирани активности во најголем дел се однесуваат на одредени подобрувања при оперирање и одржување на опремата и не влијаат на расположливоста на електраната.

Во рамките на тековно одржување се надминати проблемите поврзани со функционирањето на деловите на опремата како и дефектите кои се јавија во тој период. Работните налози кои не се реализирани во текот на 2022 година главно се однесуваат на проблеми кои не можат да се реализираат без соодветни резервни делови (заради долг рок на испорака), или пак е неопходен подолг застој на електраната. Имено, во периодот ноември - декември електраната работеше во комбиниран “пик” и “базен” режим на работа (од комерцијални причини).

Активностите кои не се завршени, не влијаат на спремноста на електраната за работа т.е. не се од суштинско значење за работењето на истата.

Реализирани периодични законски технички инспекции согласно Закон за техничка инспекција:

- Годишно испитување на сигурносни вентили и опрема под притисок како и надворешна инспекција и инспекција на цевоводи под притисок;
- Годишно испитување на крановите од прва, втора и трета категорија како и дигалки, опрема и алат за подигање во електраната;
- Испитување на средно напонски електромотори (6,6 kV) (мерења на отпор на изолација, мерења на капацитивност и фактор на диелектрични загуби - tgδ при висок наизменичен напон со работна фреквенција, мерење на омска отпорност на фазните намотки);
- Годишно испитување на електричната заштита на генераторите на парната и гасната турбина од акредитирано тело како и на заштитата на 110 kV далекуводните полиња (Скопје 1 и Скопје 4);
- Годишен преглед на системите за заштита на Блок трансформаторот, Трансформаторот за сопствени потреби, Трансформаторот за стартување на гасната турбина, Трансформаторот за итни потреби како и нивната пратечка опрема;
- Годишно испитување на нисконапонски (0.4 kV) електрични мотори (проверка на функционалност и термовизија);
- Гасно-хроматографска годишна анализа на маслата на трансформаторите;
- Годишно испитување на напојните системи (230 VAC/110 VDC, 110 VDC/230 VAC, 230VAC / 24V, како и на 110VDC исправувачи, 230VAC инвертори) и акумулаторските батерии (220 V, 110 V и 24V);
- Годишно испитување на системот за детекција на CH₄, O₂ и H₂;
- Замена на постоечкото мерило за испорачана топлина кон Топлана Исток со нов тип на мерило, како законска обврска согласно Законот за Метрологија.

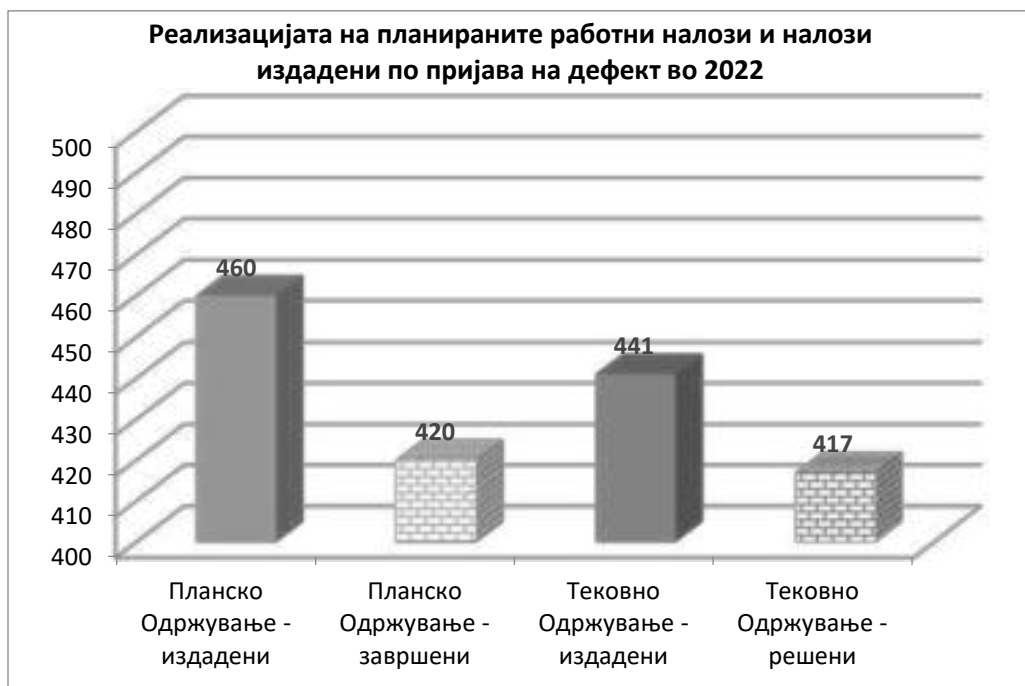
10.4. Обем на задолженија и реализирани работи

Во 2022 година, работните групи во Одделот за одржување беа задолжени со 901 работен налог и задолженија од друг облик (само со Пријава на Дефект или извадоци од Дневниот Извештај од Работењето на Одделот за Производство).

Распределбата на налозите за работа, по години, за секоја група во Одделот е прикажан во табелата дадена во продолжение.

Група	Број на работни налози					
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Електро одржување	299	306	182	200	206	181
Машинско одржување	349	415	189	251	220	261
GE Power	28	53	81	122	124	69
Контролни системи и инструментација	166	181	151	137	103	131
Хемиски процеси - одржување	97	116	109	134	145	147
Градежништво, ПП и ЗПР	127	119	125	147	124	112
ВКУПНО	1.063	1.190	837	991	922	901

Реализацијата на планираните работни налози и налози издадени по пријава на дефект е прикажана со следниот графички приказ:

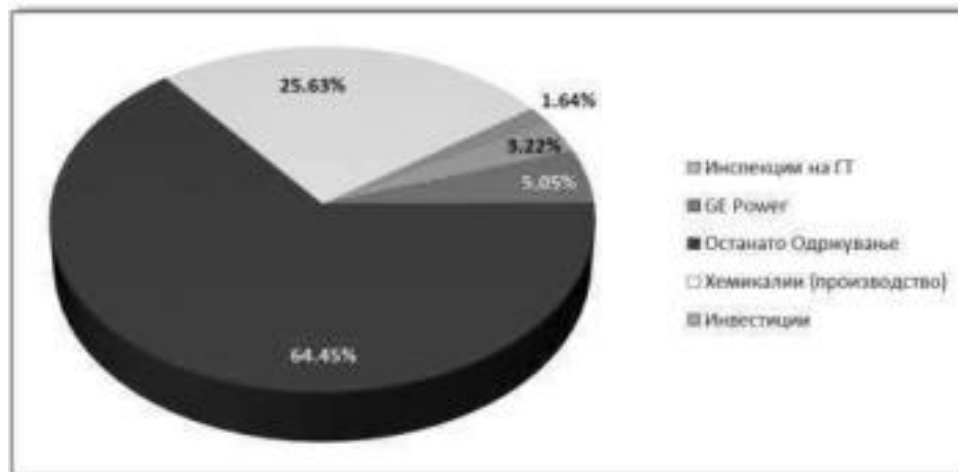
	ЗАВРШЕНИ / РЕШЕНИ РАБОТНИ НАЛОЗИ			
	ПЛАНСКИ		ДЕФЕКТИ	
Група	бр.	(%)	бр.	(%)
Електро одржување	81	97,6%	95	96,9%
Машинско одржување	88	79,3%	142	94,7%
Инструментални/Контролни системи	36	83,7%	82	93,2%
Хемиски процеси - одржување	130	100,0%	16	94,1%
Градежништво, ПП и ЗПР	56	91,8%	47	92,2%
GE Power	29	90,6%	35	94,6%

10.5. Распределба на трошоците во одделот за одржување

Трошоците во Одделот се состојат од трошоци за:

- Набавка на резервни делови и потрошен материјал;
- Ангажирање на надворешни специјалисти за реализација на специфични сервисни зафати за кои кадарот во ТЕ-ТО не е обучен да го реализира;
- Ангажирање на специјалисти со овластувања за вршење на периодична контрола на процесна, електрична опрема, опрема под притисок, противпожарна опрема и сл. (главно периодични тестирања според Закон);
- Ангажирање на надворешна опрема и специјален алат кој ТЕ-ТО не го поседува (на пр. дигалки, специјална опрема за обработка и поправка на вентили во погон, и сл.);
- Набавка на хемикалии и потрошен материјал потребен;
- Набавки на специјален алат и реализација на обуки за вработените;

Дистрибуцијата на трошоците на работење во однос на типот на трошоците е дадена во следниот графички приказ:

10.6. Планирани годишни активности на Одделот за БЗР и ЗЖС

Во текот на 2022 година, вработените во Одделот за Одржување, во тесна соработка со Одделот за БЗР и ЗЖС беа активно вклучени во организирање и реализација на подготвителните и завршните работи, како и во поддршка во реализацијата на годишните инспекции кои се во доменот на Одделот за БЗР и ЗЖС:

- Сервисирање и тестирање на ПП апарати во електраната;
- Контролни мерења на емисиите од оџакот како и емисиите од системот за третман на отпадните води;
- Контролни мерења (4 пати годишно) на отпадните води;
- Контролно мерење за испитување на присуство на легионела во примерок од разладна вода во ладилните кули;
- Мерење на бучава на електраната.

Документацијата за реализација на активностите од овој Оддел се водеше во Одделот за Одржување во целост.

10.7. Обуки

Во текот на годината се реализираа следните обуки на персоналот во Одделот за Одржување:

- Обука за БЗР;
- Обука за Прва помош – напредно ниво;
- Обука за одржување на електричната заштита AREVA - Schneider.

10.8. Реализација на целите и предлози за подобрувања во 2023 година

Во текот на 2022 година со соодветно одржување на производните објекти за производство на електрична и топлинска енергија, одделот “Одржување“ придонесе да се одржи таргетираното ниво на расположливост на техничката опрема (мерлив во одделот Производство) како и да се одржи процентот на планирана достапност за плански инспекции и законски испитувања/тестирања на опремата. Успешно се извршени поголем дел од планираните работи за превентивно одржување, завршени се сите законските инспекции и калибрација на фискални мерни уреди, а во соодветен рок се завршувани корективните работи за отстранување на пријавените дефекти и погонските пречки, каде постоело услови за тоа.

Одделот Одржување беше активно вклучен во реализацијата на корпоративните цели (реализација на планираното производство на електрична и топлинска енергија како и зголемување на ефикасноста).

Одделот за одржување во 2023 ќе работи на реализација на следните поставени цели:

- Без инциденти по вработените и техничката опрема;
- *Одржување на опремата* со цел да се задржи нивото на расположливост на термоелектраната и планираната достапност (со целосно реализирање на плановите за превентивно одржување на постројките), а за сметка на тоа намалување на трошоците за корективно одржување;
- Набавка на стратешки резервни делови;
- Едукација на вработените.

11. ЖИВОТНА СРЕДИНА И ЦДМ

11.1. Животна средина

Во текот на 2022 година исполнети се следниве поставени цели и задачи:

1. Нивоата на емисиите во воздухот од работењето на комбинираната постројка се под граничните вредности согласно обновената А-ИСКЗ дозвола. Емисиите на загадувачките супстанции во атмосферата од работењето на ТЕ-ТО АД Скопје секојдневно се следат преку системот за континуиран мониторинг на емисии. Месечни извештаи во вид на „Дневник на емисии“, како и тримесечни извештаи и годишен извештај, податоци за катастар на загадувачи се доставуваат до Министерството за животна средина и просторно планирање, односно Управата за животна средина, согласно дефинирана динамика во А-ИСКЗ дозволата.
  - a. Мерења од страна на акредитирана лабораторија „Технолаб“ се извршени во март 2022 и се доставени до Министерството, во склоп на годишниот извештај за животна средина. Резултатите од контролните мерења се во согласност со мерењата од интерниот систем за континуиран мониторинг на емисиите, и се во рамките на дозволените гранични вредности согласно обновената А-интегрирана еколошка дозвола.
  - b. Почнувајќи од 27.12.2022 година на барање на Министерството за животна средина и просторно планирање заради зголемено загадување на воздухот, ТЕ-ТО АД Скопје како инсталација која континуирано ги следи емисиите на загадувачки супстанции преку интерен мониторинг, доставува дневни извештаи до Надлежниот орган од емисиите на мониторираните податоци.
2. Сите мониторирани параметри на отпадната вода се под граничните вредности согласно обновената А-ИСКЗ дозвола. Резултатите од контролните анализи на параметрите на отпадната вода се правени на квартална основа во текот на 2022 од страна на акредитирана лабораторија (“Фармахем”) и доставени се до Министерството за животна средина и просторно планирање. Сите анализирани параметри се во рамките на дозволените гранични вредности согласно обновената А-интегрирана еколошка дозвола.
3. Нивоата на бучава од работењето на комбинираната постројка се под граничните вредности согласно условите А-ИСКЗ дозволата и Законот за бучава. Бучавата се мониторира согласно условите од обновената А-интегрирана еколошка дозвола еднаш годишно. Извршени се мерења од страна на акредитирана лабораторија при Универзитет „Гоце Делчев“ во август 2022 и истите се доставени до Министерството за животна средина и просторно планирање и Државниот инспекторат за животна средина. Нивоата на бучава ги задоволуваат дозволените гранични вредности согласно обновената А-интегрирана еколошка дозвола.

4. Создавањето на отпад е сведено на минимум, а отпадот генериран во рамките на постројката се рециклира колку што е можно. Генерираниот опасен отпад во 2022 година главно се сведува на отпадно хидраулично масло, масла за изолација и светилки. Годишен извештај за постапување со отпадот е доставен до Министерството за животна средина и просторно планирање согласно законските барања.
5. Во текот на 2022 година не се регистрирани несакани истекувања на хемикалии и масла во животната средина, ниту пак други забележани инциденти. Исто така не се регистрираат негативни влијанија од работењето на постројката врз животната средина ниту поплаки од надворешни субјекти.

11.2. Проектен плански документ за чист развој (ЦДМ) кон протоколот од Кјото

После неколкумесечни преговори, во октомври 2022 година ТЕ-ТО АД Скопје склучи договор со EKI ENERgy India за изработка на мониторинг план и верификација на ЦДМ проектот во износ од 25,000 евра. Компанијата EKI ENERgy India беше единствена заинтересирана за оваа активност, истата има богато искуство во верификација и сертификација на ЦДМ проекти главно од Индија.

Верификацијата претставува задолжителна фаза пред да се одобри сертификацијата и издавањето CER-ови од страна на UNFCCC.

12. ПРАВНО - АДМИНИСТРАТИВНИ РАБОТИ

Во 2022 година во ТЕ-ТО АД Скопје одржани се 29 седници на Надзорен Одбор и 14 седници на Управен Одбор.

Собранието на акционери на ТЕ-ТО АД на годишното собрание одржано во јуни 2022 година донесе одлука за измена на Статутот на друштвото, така што се дефинираше поимот на зделки од редовното работење на друштвото, се утврди постапка за одобрување на овие зделки и се зголеми прагот на одлучување Управен одбор, Надзорен одбор и Претседател на управен одбор.

На собранието на акционери одржано на 30.06.2022 година, менаџментот на друштвото истакна дека во месеците јануари, февруари и март 2022 година врз основа на Одлуки на Влада на Република Северна Македонија, ТЕ-ТО АД беше принудено да склучи Договори за купопродажба на електрична енергија со државната компанија АД ЕСМ, бидејќи во државата беше прогласена кризна состојба заради недостиг на електрична енергија и состојбите на пазарите на електрична енергија.

Кризна состојба беше прогласена и во снабдувањето со топлинската енергија.

Постапувајќи според задолженијата наведени во одлуките на Владата и одлуките на РКЕ, ТЕ-ТО АД за периодот јануари, февруари и март 2022 година претрпе директна загуба од 2.224.509 евра и претрпе штета во вид на изгубена добивка во висина од околу 35 милиони евра.

Во ноември 2022 година Владата донесе Одлука за преземање на мерката обезбедување на дополнителни количини на топлинска енергија во услови на постоење на кризна состојба во снабдувањето со топлинска енергија.

Согласно оваа одлука дополнителните количини на топлинска енергија се обезбедуваат од домашно производство со снабдување со топлинска енергија од ТЕ-ТО АД Скопје, за временскиот период додека трае постоењето на кризната состојба во снабдување со топлинска енергија. Друштвото за дистрибуција на топлинска енергија ЕСМ ДИСТРИБУЦИЈА НА ТОПЛИНА ДООЕЛ Скопје ја откупува произведената топлинска енергија од ТЕ-ТО АД Скопје, во количини утврдени за спроведување на режимот за работа на топланите и на дистрибутивниот систем на топлинска енергија согласно правата и обврските меѓусебно утврдени со склучен Договор за купопродажба на топлинската енергија, по цена од 3.589,00 денари за мегават час.

12.1. Историјат на промени на членови на органите на управување

Во 2022 година имаше промена во Управниот одбор на друштвото, така што Г-дин Александар Константинович Архипов беше отповикан од позицијата член на Управен одбор, а на негово место беше назначен Г-дин Михаил Александрович Кашин.

12.2. Историјат на промени на членови на надзор

Во Надзорниот одбор нема промени.

12.3. Судски предмети

Од судските спорови позначаен е судскиот предмет кој против ТЕ-ТО АД Скопје го започна турската компанија Гама Гуч, побарувајќи наплата на 5 милиони евра согласно Додаток бр 9 на ЕПЦ Договорот. Постапката пред Апелациониот суд заврши со пресуда во корист на ТЕ-ТО АД. Гама Гуч поднесе ревизија, која Врховниот суд ја прифати и го врати предметот на Основен суд на повторно разгледување и одлучување. Основен суд повторно донесе решение во корист на ТЕ-ТО, Гама Гуч поднесе жалба, по што Апелациониот суд го врати предметот на повторно одлучување на Основен суд. Во тек е повторената постапка пред Основен суд. Согласно Планот за реорганизација на ТЕ-ТО АД, 90% од побарувањето на Гама Гуч е отпишано, а останатите 10% ќе доспеат за плаќање во 2028 и 2029 година.

Во врска со судскиот предмет во вредност од 15.229.333,00 евра плус камата, каде Топлификација е тужител и побарува наплата на заемите доделувани за изградба на ТЕ-ТО АД, Основниот суд донесен решение со кое на барање на Топлификација АД го стави предметот во мирување се додека не заврши Планот за реорганизација. ТЕ-ТО АД поднесе жалба. Се очекува решение на Апелациониот суд.

Треба да се напомене и судскиот предмет инициран од страна на Здружение на акционери на Топлификација АД со основ поништување на одлуки за потпишување на Одлуки за склучување на големи зделки и Одлуки за склучување на зделки со заинтересирана страна, а во врска со Спогодбите кон Договорите за заем потпишани помеѓу Битар Холдингс Лимитед и ТЕ-ТО АД во 2018 година. Овој предмет е во почетна фаза пред Основен суд и друштвото е на мнение дека аргументите наведени во тужбата се неосновани и истата ќе биде отфрлена.

Останатите судски постапки се иницирани од страна на ТЕ-ТО АД и се однесуваат на тужби за клевета против физички лица и еден портал, една тужба е иницирана со цел наплата на побарување од трговец со електрична енергија на износ од 6.000,00 евра и една тужба за поништување на одлука на одбор на доверители, во стечајната постапка на Топлификација.

12.4. Позначајни договори и големи зделки:

Договори за купопродажба на електрична енергија се склучувани со компаниите:

- Енерџи Фајненсинг Тим ДООЕЛ Скопје (ЕФТ)
- АД Електрани на Северна Македонија (АД ЕСМ)
- Друштво за трговија и услуги ЕТМТ Енерџи ДООЕЛ
- Дуферко МК ДОО
- Енерџи деливери Солушнс ЕДС ДООЕЛ Скопје
- ГЕН-И продажба на енергија ДООЕЛ Скопје
- Договори за купопродажба на топлина се склучувани со компаниите:
- Дистрибуција на топлина Балкан Енерџи ДООЕЛ Скопје
- Друштво за дистрибуција на топлинска енергија ЕСМ Дистрибуција на топлина ДООЕЛ Скопје
- Договори за набавка на гас се склучувани со компаниите:
- ТГЦ Гас Лимитед и
- Синтез Грин Енерџи
- Макпетрол АД
- Останати позначајни договори:
- Договор за издавање и регистрација на CDM сертификати со компанијата EKI Energy Services Limited
- Договор за набавка на резервни делови неопходни за извршување на главната Ц инспекција на парната турбина, склучен со GE Power

13. ИНСПЕКЦИСКИ НАДЗОР И КОНТРОЛИ

На ден 21.09.2022 година од страна на Државниот инспекторат за техничка инспекција беше извршен вонреден инспекциски надзор на садови под притисок и инсталации. На увид беа доставени позитивните технички извештаи со бр: AP004-22FPI-01 до AP004-22 FPI-21 од месец јуни 2022 за извршена надворешна инспекција и тест на интегритет на цевоводи од HR5G, гасовод, цевни системи за природен гас и компримиран воздух, како и на садовите под притисок инсталирани во термоелектраната.

При инспекцискиот надзор беше утврдено дека опремата ги исполнува условите од правилникот за користење на опрема под притисок. Записникот од извршениот инспекциски надзор (бр. ИП-08-533) е даден подолу.

Претседател на Управен одбор
Димитар Кочовски

**ВЛАДА НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
QEVERIA E REPUBLIKA E MAQEDONISE SE VERIUT
ДРЖАВЕН ИНСПЕКТОРАТ ЗА ТЕХНИЧКА ИНСПЕКЦИЈА
INSPEKTORATI SHTETËROR PËR INSPEKTIM TEKNIK**

ЗАПИСНИК
за извршен инспекциски надзор
PROCESVERBAL
i mbikëqytjes së inspektimit të kryer
Број / Numri: 110.07-553
Датум / Data: 02.02 година

1) Податоци за субјектот на инспекцискиот надзор:
Të dhënat e subjektit të mbikëqytjes Inspektive:

www.dti.gov.mk

Назив на субјектот на надзорот Emri i subjektit të mbikëqytjes	TE TO Drupeprodherie e ENERJISE BIDA	
Седиште/адреса на субјектот Shtet/adrresa e subjektit	A. S. S. Str. "11 Октомври" 622	
Адреса за е-пошта Adresa e e-postës	ENERJISE@TE-TO.COM.MK	
Телефон Telefoni	5750695	
Матичен број на субјектот Numri i Aktit i subjektit	4030005025935	
Даточен број на субјектот Numri i tatimit i subjektit		
Број на матична сметка на субјектот Numri i llogaritë bashkë të subjektit	3000000426003	
Банка депозит Depozitimi i banqës	Komercijonale Banka	
Оддељак / м.к. / в. на субјектот Pozita e referencës i subjektit		
Име и презиме Emri dhe mbiemri	Телефон Telefoni	Е-пошта E-posta
1.	071 205 330	
2.	071 205 330	
3.		
4.		
5.		

2) Податоци за инспекцискиот надзор:
Të dhënat e mbikëqytjes Inspektive:

Вид на инспекциски надзор Lloji i mbikëqytjes Inspektive	1. РЕДОВЕН 1. I RREGULLT	2. ВОИРЕДЕН 2. I JASHËZAKONSIËM
Датум на почеток на инспекцискиот надзор		Време на почеток на инспекцискиот надзор (ч.л.м.)

**ВЛАДА НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
QEVERIA E REPUBLIKA E MAQEDONISE SEVERIUT
ДРЖАВЕН ИНСПЕКТОРАТ ЗА ТЕХНИЧКА ИНСПЕКЦИЈА
INSPEKTORATI SHTETEBOR PER INSPEKTIM TEHNIK**

[Handwritten text in Cyrillic script, mostly illegible due to blurriness]

[List of items or entries]

[Handwritten signature]

ЕМБС: 05950686

Целосно име: Друштво за производство на електрична и топлинска енергија ТЕ-ТО

АД-Скопје

Вид на работа: 450

Тип на годишна сметка: Годишна сметка

Тип на документ: Годишна сметка

Година : 2022

Листа на прикачени документи:
Објаснувачки Белешки и други прилози
Финансиски извештаи

Биланс на состојба

Ознака за АОП	Опис	Нето за тековна година	Бруто за тековна година	Исправка на вредноста за тековна година	Претходна година
1	-- АКТИВА: А. НЕТЕКОВНИ СРЕДСТВА (002+009+020+021+031)	9.314.762.809,00			9.688.229.410,00
2	-- I. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (003+004+005+006+007+008)	29.352,00			83.935,00
4	-- Концесии, патенти, лиценци, заштитни знаци и слични права	29.352,00			83.935,00
9	-- II. МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (010+013+014+015+016+017+018+019)	9.314.425.957,00			9.687.837.975,00
10	-- Недвижности (011+012)	601.217.902,00			619.317.126,00
11	-- Земјиште	29.940.195,00			29.940.195,00
12	-- Градежни објекти	571.277.707,00			589.376.931,00
13	-- Постројки и опрема	8.532.932.357,00			8.888.552.183,00
15	-- Алат, погонски и канцелариски инвентар и мебел	5.506.198,00			6.411.840,00
18	-- Материјални средства во подготовка	174.769.500,00			173.556.826,00
21	-- IV. ДОЛГОРОЧНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА (022+023+024+025+026+030)	307.500,00			307.500,00
23	-- Вложувања во придружени друштва и учества во заеднички вложувања	307.500,00			307.500,00
36	-- Б. ТЕКОВНИ СРЕДСТВА (037+045+052+058)	2.396.514.019,00			1.683.633.247,00
37	-- I. ЗАЛИХИ (038+039+040+041+042+043)	146.869.237,00			134.411.861,00
39	-- Залихи на резервни делови, ситен инвентар, амбалажа и автогуми	146.552.804,00			134.095.428,00
42	-- Залихи на трговски стоки	316.433,00			316.433,00
45	-- III. КРАТКОРОЧНИ ПОБАРУВАЊА (046+047+048+049+050+051)	2.219.576.183,00			1.487.039.866,00
46	-- Побарувања од поврзани друштва	63.327,00			70.363,00
47	-- Побарувања од купувачи	678.103.731,00			427.440.270,00
48	-- Побарувања за дадени аванси на добавувачи	1.471.947.575,00			1.059.529.233,00

49	-- Побарувања од државата по основ на даноци, придонеси, царина, акцизи и за останати давачки кон државата (претплати)	69.461.550,00		
59	-- V. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ (060+061)	30.068.599,00		62.181.520,00
60	-- Парични средства	30.064.838,00		62.170.297,00
61	-- Парични еквиваленти	3.761,00		11.223,00
62	-- VI. ПЛАТЕНИ ТРОШОЦИ ЗА ИДНИТЕ ПЕРИОДИ И ПРЕСМЕТАНИ ПРИХОДИ (ABP)			9.215.574,00
63	-- ВКУПНА АКТИВА: СРЕДСТВА (001+036+036+044+062)	11.711.276.828,00		11.381.078.231,00
65	-- ПАСИВА : A. ГЛАВНИНА И РЕЗЕРВИ (086+067-068-069+070+071+075-076+077-078)	8.236.447.160,00		7.540.048.994,00
66	-- I. ОСНОВНА ГЛАВНИНА	1.537.324,00		1.537.324,00
71	-- VI. РЕЗЕРВИ (072+073+074)	153.732,00		153.732,00
72	-- Законски резерви	153.732,00		153.732,00
75	-- VII. АКУМУЛИРАНА ДОБИВКА	7.538.357.938,00		6.270.958.067,00
77	-- IX. ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА	696.398.166,00		1.267.399.871,00
81	-- B. ОБВРСКИ (082+085+095)	3.474.829.668,00		3.841.029.237,00
85	-- II. ДОЛГОРОЧНИ ОБВРСКИ (од 086 до 093)	2.234.460.712,00		2.748.809.211,00
86	-- Обврски спрема поврзани друштва	8.052.883,00		7.594.755,00
87	-- Обврски спрема добавувачи	2.180.007,00		2.180.061,00
89	-- Обврски по заеми и кредити спрема поврзани друштва	790.801.193,00		789.806.197,00
90	-- Обврски по заеми и кредити	1.292.019.883,00		1.947.379.388,00
92	-- Останати финансиски обврски	1.844.796,00		1.848.810,00
93	-- Останати долгорочни обврски	139.561.950,00		
95	-- IV. КРАТКОРОЧНИ ОБВРСКИ (од 096 до 108)	1.240.368.956,00		1.092.220.026,00
97	-- Обврски спрема добавувачи	201.511.474,00		358.062.347,00
98	-- Обврски за аванси, депозити и кауции	67.534.931,00		109.761.322,00
101	-- Тековни даночни обврски	454.802.483,00		110.112.880,00
104	-- Обврски по заеми и кредити	516.520.068,00		514.283.477,00
111	-- ВКУПНО ПАСИВА : ГЛАВНИНА, РЕЗЕРВИ И ОБВРСКИ (065+081+094+109+110)	11.711.276.828,00		11.381.078.231,00

Биланс на успех

Ознака за АОП	Опис	Нето за тековна година	Бруто за тековна година	Исправка на вредноста за тековна година	Претходна година
201	-- I. ПРИХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (202+203+206)	19.775.614.015,00			8.146.456.895,00

202	-- Приходи од продажба	19.775.278.380,00		8.146.174.133,00
203	-- Останати приходи	335.635,00		282.762,00
207	-- II. РАСХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (208+209+210+211+212+213+218+219+220+221+222)	18.921.862.954,00		6.667.335.924,00
208	-- Трошоци за сировини и други материјали	17.267.337.049,00		5.575.248.570,00
209	-- Набавна вредност на продадените стоки	1.092.585.238,00		546.331.590,00
211	-- Услуги со карактер на материјални трошоци	58.948.144,00		32.715.725,00
212	-- Останати трошоци од работењето	30.692.703,00		31.492.184,00
213	-- Трошоци за вработени (214+215+216+217)	91.738.743,00		87.275.717,00
214	-- Плати и надоместоци на плата (нето)	57.434.040,00		55.411.001,00
215	-- Трошоци за даноци на плати и надоместоци на плата	5.735.832,00		5.492.904,00
216	-- Придонеси од задолжително социјално осигурување	24.566.160,00		23.641.658,00
217	-- Останати трошоци за вработените	4.002.711,00		2.730.154,00
218	-- Амортизација на материјалните и нематеријалните средства	379.660.232,00		392.894.737,00
220	-- Вредносно усогласување (обезвреднување) на тековните средства			301.514,00
222	-- Останати расходи од работењето	900.845,00		1.075.887,00
223	-- III. ФИНАНСИСКИ ПРИХОДИ (224+229+230+231+232+233)	2.700,00		1.915.382,00
230	-- Приходи по основ на камати од работење со неповрзани друштва	2.700,00		443.114,00
233	-- Останати финансиски приходи			1.472.268,00
234	-- IV. ФИНАНСИСКИ РАСХОДИ (235+239+240+241+242+243)	72.015.854,00		67.172.292,00
239	-- Расходи по основ на камати од работење со неповрзани друштва	50.609.283,00		45.052.470,00
240	-- Расходи по основ на курсни разлики од работење со неповрзани друштва	21.276.443,00		8.451.169,00
243	-- Останати финансиски расходи	130.128,00		13.668.653,00
246	-- Добивка од редовното работење (201+223+244)- (204-205+207+234+245)	781.737.907,00		1.413.864.061,00
250	-- Добивка пред оданочување (246+248) или (246- 249)	781.737.907,00		1.413.864.061,00
252	-- Данок на добивка	85.339.741,00		146.464.190,00
255	-- НЕТО ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА (250- 252+253-254)	696.398.166,00		1.267.399.871,00
257	-- Просечен број на вработени врз основа на часови на работа во пресметковниот период (во апсолутен износ)	63,00		52,00
258	-- Број на месеци на работење (во апсолутен износ)	12,00		12,00
259	-- ДОБИВКА/ЗАГУБА ЗА ПЕРИОД	696.398.166,00		1.267.399.871,00
260	-- Добивка која им припаѓа на имателите на акции на матичното друштво	696.398.166,00		1.267.399.871,00
269	-- Добивка за годината	696.398.166,00		1.267.399.871,00
288	-- Вкупна сеопфатна добивка за годината (209+286) или (286-270)	696.398.166,00		1.267.399.871,00

Државна евиденција

Ознака за АОП	Опис	Нето за тековна година	Бруто за тековна година	Исправка на вредноста за тековна година	Претходна година
605	-- Сегашна вредност на софтвер со лиценца (< или = АОП 004 од БС)	29.352,00			83.935,00
609	-- Земјишта	29.940.195,00			29.940.195,00
612	-- Сегашна вредност на градежни објекти од високоградба кои се користат за вршење дејност (< или = АОП 012 од БС)	571.277.707,00			589.376.931,00
615	-- Сегашна вредност на компјутерска опрема (< или = АОП 013 од БС)	448.571,00			473.628,00
626	-- Побарувања по основ на продажба на стоки и услуги и аванси дадени на нефинансиски трговски друштва во приватна и државна сопственост и јавни претпријатија во земјата (< или=АОП 006+АОП 017+АОП 030+ АОП 046+ АОП 047+АОП 048 од БС)	715.505.858,00			433.415.084,00
628	-- Останати побарувања од нефинансиски трговски друштва во приватна и државна сопственост и јавни претпријатија во земјата (< или=АОП 034+ АОП 046+ АОП 047+АОП 051+ АОП 062 од БС)				9.215.574,00
629	-- Останати побарувања од органи на законодавна, извршна и судска власт, ФПИОСМ,ФЗОРСМ,АВРСМ, единици на локална самоуправа и други правни лица финансирани од буџет (< или= АОП 034+АОП 035+АОП 047+АОП 049+АОП 051+АОП 062 од БС)	69.461.550,00			
630	-- Побарувања по основ на продажба на стоки и услуги и аванси и останати побарувања од сите субјекти во земјата и странство (< или=АОП 006+АОП 017+АОП 030+АОП 034+АОП 035+ АОП 046+ АОП 047+АОП 049+ АОП 050+АОП 051+АОП 057+АОП 062 од БС)	747.628.608,00			427.440.270,00
631	-- Основна главнина (сопственички капитал) во удела поседувани од други трговски друштва во приватна и државна сопственост и јавни претпријатија во земјата (< или =АОП 065 од БС)	1.537.324,00			1.537.324,00
635	-- Обврски по основ на набавка на стоки и услуги и аванси (краткорочни трговски кредити) примени од нефинансиски трговски друштва во приватна и државна сопственост и јавни претпријатија во земјата(< или =АОП 096+АОП 097+ АОП 098+АОП 108 од БС)	137.640.203,00			256.256.068,00
638	-- Останати обврски кон органи на законодавна, извршна и судска власт, ФПИОСМ,ФЗОРСМ,АВРСМ, единици на локална самоуправа и други правни лица финансирани од буџет (< или=АОП 092+АОП 093+АОП 094+ АОП 099+ АОП 101+ АОП 107+АОП 108+ АОП 109 од БС)	454.802.483,00			110.112.880,00
639	-- Обврски по основ на трговски кредити, аванси и останати обврски кон сите субјекти во земјата и странство (вкупно) (< или=АОП 092+АОП 093+АОП 094+ АОП 096+ АОП 097+ АОП 098+ АОП 099+ АОП 100+ АОП 101+ АОП 107+АОП 108+ АОП 109 од БС)	198.941.133,00			211.567.601,00

640	-- Приходи од продажба на стоки и услуги (АОП 641+ АОП 642) (< или = АОП 202 од БУ)			223.293,00
641	-- Приходи од продажба на стоки (< или = АОП 202 од БУ)			128.787,00
642	-- Приходи од продажба на услуги (< или = АОП 202 од БУ)			94.506,00
643	-- Приходи од продажба на производи, стоки и услуги на домашен пазар (< или = АОП 202 од БУ)	19.399.158.543,00		8.136.583.198,00
644	-- Приходи од продажба на производи, стоки и услуги на странски пазар (< или = АОП 202 од БУ)	376.055.262,00		9.232.342,00
647	-- Приходи од наемнина (< или = АОП 202 од БУ)	64.575,00		135.300,00
655	-- Наплатени отписани побарувања и приходи од отпис на обврски (< или = АОП 203 од БУ)	335.635,00		
661	-- Останати приходи од работењето (< или = АОП 203 од БУ)			94.506,00
667	-- Расходи на продадени производи и услуги			43.050,00
668	-- Трошоци за сировини и материјали (< или = АОП 208 од БУ)	32.365,00		123.775,00
671	-- Канцелариски материјали (< или = АОП 208 од БУ)	275.818,00		241.897,00
674	-- Материјал за чистење и одржување (< или = АОП 208 од БУ)	500.370,00		429.013,00
675	-- Вода (< или = АОП 208 од БУ)	1.003.396,00		1.041.152,00
676	-- Потрошена електрична енергија (< или = АОП 208 од БУ)	4.267.526,00		500.069,00
678	-- Потрошени резервни делови и материјали за одржување (< или = АОП 208 од БУ)	32.019.819,00		27.492.941,00
679	-- Отпис на ситен инвентар, амбалажа и автогуми (во производство) (< или = АОП 208 од БУ)	430.645,00		
680	-- Транспортни услуги во земјата (< или = АОП 211 од БУ)	9.003,00		3.100,00
682	-- ПТТ услуги во земјата (< или = АОП 211 од БУ)	703.356,00		884.115,00
687	-- Наемнини за опрема (< или = АОП 211 од БУ)	466.785,00		63.896,00
688	-- Наемнина за земјиште (< или = АОП 211 од БУ)	2.084.100,00		2.084.100,00
695	-- Регрес за годишен одмор (< или = АОП 217 од БУ)	727.765,00		1.275.000,00
697	-- Појечана исхрана (< или = АОП 217 од БУ)	238.905,00		711.763,00
698	-- Дневници за службени патувања, ноќевања и патни трошоци (< или = АОП 217 од БУ)	745.477,00		208.346,00
707	-- Трошоци за надомест и други примања на надворешни членови на управен и надзорен одбор, одбор на директори и управители	1.117.131,00		784.009,00
709	-- Репрезентација (< или = АОП 212 од БУ)	1.720.084,00		670.488,00

